

SZAKDOLGOZAT

Fehér Lolita Ágnes

2025

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Károly Róbert Campus

Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdasági Intézet

Gazdálkodási és menedzsment alapképzésiszak

**Nagyréde Nagyközség Önkormányzatának 2019-2024
közötti gazdálkodása**

Belső konzulens: Dr. Szóke Brigitta
Egyetemi adjunktus

**Belső konzulens
intézete/tanszéke:** Vidékfejlesztés és
Fenntartható Gazdasági
Intézet
Befektetési, Pénzügyi és
Számviteli Tanszék

Készítette: Fehér Lolita Ágnes

2025

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés és célkitűzés	3
2.	Szakirodalmi áttekintés	6
2.1	Államháztartás	6
2.2	Államháztartás közgazdaságtana	7
2.2.1	Az állam, mint gazdasági szereplő	7
2.3	Államháztartás rendszere Magyarországon	8
2.3.1	Államháztartás alrendszerei	8
2.3.2	Központi alrendszer	8
2.3.3	Közpénzügyek és államháztartástan	9
2.4	Költségvetési szerv	10
2.4.1	A költségvetési szervek típusai	10
2.5	Államháztartás bevételei és kiadásai	11
2.5.1	Államháztartás bevételei	11
2.5.2	Államháztartás kiadásai	13
2.6	Államháztartás gazdálkodási alapelvei	15
2.7	Önkormányzati alrendszer	17
2.8	Önkormányzati vagyon	18
3.	Önkormányzatok feladatai, finanszírozása	20
3.1	Feladata	20
3.2	Finanszírozása	21
3.3	Helyi adózás	23
3.3.1	Közműadó	24
3.3.2	Építményadó	24
3.4	Idegenforgalmi adó	25
3.5	Helyi iparűzési adó	25
4.	Anyag és módszertan	27

4.1	Eszközök összetétele	27
4.2	Források összetétele	29
4.3	A vagyon fedezettségének vizsgálata.....	30
5.	Elemzés.....	31
5.1	Szervezeti felépítése.....	31
5.2	Saját tapasztalat.....	31
5.3	Magánszemélyek kommunális adója	33
5.4	Építményadó.....	33
5.5	Idegenforgalmi adó	34
5.6	Helyi iparüzési adó.....	34
5.7	Költségvetési szervek bemutatása.....	35
5.7.1	Nagyrédei Kastély Óvoda	35
5.7.2	Nagyréde Gondozási Központ	35
5.8	Számításaim értékelése	37
5.8.1	Eszközoldali mutatók	37
5.8.2	Források összetétele	41
5.8.3	A vagyon fedezettségének vizsgálata.....	42
5.9	SWOT elemzés.....	44
6.	Következtetések, javaslatok.....	46
7.	Összefoglalás	48
8.	Irodalomjegyzék	49
9.	Ábrajegyzék.....	53
10.	Táblázatjegyzék	54
11.	Mellékletek	55

1. Bevezetés és célkitűzés

A szakdolgozatomban Nagyréde Nagyközség Önkormányzatának a működését, szervezeti felépítését, tevékenységét, történetét és gazdálkodását fogom bemutatni. Azért választottam ezt a témát, mert a kötelező szakmai gyakorlatomat a Nagyréde Nagyközség Önkormányzatánál töltöttem. Felsőoktatási szakképzésen írt dolgozatomban is ezt a témát választottam, így a szakdolgozatomban ezt a tudásomat és témámat fogom kibővíteni. Tanulmányaim során felkeltette az érdeklődésemet az önkormányzatok tevékenysége, ezen belül is a gazdálkodásának a működése, illetve a pénzügyi és adózási folyamatok.

A dolgozatomat az államháztartás részletes bemutatásával kezdem, kitérek a közgazdaságtanára, illetve arra, hogy Magyarországon milyen rendszerei, valamint alrendszerei vannak. Ezután szót ejtek a költségvetési szervezetről, illetve, hogy milyen típusai vannak. Utána áttérek az államháztartás bevételeire és kiadásaira, miután ezt kifejtettem részletezem az önkormányzat alrendszereit, vagyonát, feladatát és finanszírozását is. A szakirodalmi részt a helyi adózással zárom.

Számomra felettébb érdekes dolog az, hogy egy önkormányzatnak miből származik a bevétele, illetve, hogy ezeket a bevételeket mire fordíthatja. A dolgozatomban elemzem a pénzügyi helyzetét. Megvizsgálom ez eszköz és forrás oldalt, illetve a vagyon fedezettségét is a tanulmányaim alapján. Bemutatom a helyi adózást is, mivel a hivatalnak ebbe a részébe is jobban beleláthattam a gyakorlatom során. Ebben a részben kifejtem milyen helyi adók vannak Nagyrédén, valamint azt is, hogy ezeknek az adóknak a mértéke mekkora, és azt is, hogy meddig kell ezeket befizetni az adóalanyoknak. A község bevételeinek legnagyobb részét az adók képezik, ezért nagyon fontos, hogy a lakosság időben teljesítse a kifizetését. Bemutatom az önkormányzat költségvetési szerveit, az óvodát és a gondozási központot, hiszen ezek jelentős szerepet játszanak Nagyréde életében. A dolgozatomban részletezem, hogy ezek az intézmények hogyan működnek, milyen feladatokat kell ellátniuk, illetve, hogy milyen a szervezeti felépítésük.

Kutató munkám célkitűzései a következők:

C1: Megvizsgálom, hogy hogyan működik az államháztartás rendszere Magyarországon, és ezen belül milyen szerepet töltenek be az önkormányzatok.

C2: A nagyrédei önkormányzat gazdálkodási gyakorlatának elemzése: bevételi források, kiadási szerkezet, adóztatási rendszer.

C3: A helyi adópolitika hatásának feltárása az önkormányzati költségvetésre és lakosságra.

C4: A közszolgáltatások finanszírozásának vizsgálata és hatékonyságának értékelése.

Az alábbi kutatási kérdések merülhetnek fel:

Milyen forrásokból származnak Nagyréde önkormányzatának fő bevételei, és ezek milyen arányban járulnak hozzá a település fenntartásához?

Milyen módon hat a helyi adópolitika (pl. kommunális, építmény-, iparűzési adó) a lakosság adófizetési hajlandóságára és az önkormányzat bevételeire?

Mennyire tudja az önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatokat finanszírozni a rendelkezésére álló forrásokból?

Mennyire hatékony az önkormányzat pénzügyi-gazdálkodási rendszere, különös tekintettel a költségvetési szervekre (óvoda, gondozási központ)?

Kutatásom hipotézisei:

H1: A nagyrédei önkormányzat bevételeinek jelentős részét a helyi iparűzési adó teszi ki, amely meghatározó szerepet játszik a település költségvetési egyensúlyának fenntartásában.

H2: A helyi lakosság körében az adózási hajlandóság pozitív összefüggést mutat a közszolgáltatások minőségével és elérhetőségével.

H3: A nagyrédei önkormányzat által fenntartott költségvetési szervek (például óvoda, gondozási központ) működése pénzügyileg stabil, azonban fejlesztésük további forrásbevonást igényelne.

A szakdolgozatom végén összegzem a megállapításaimat a tanulmányaimmal és a gyakorlattal összefüggésben. Kifejtem a saját véleményemet és tapasztalatomat a dolgozatommal kapcsolatban.

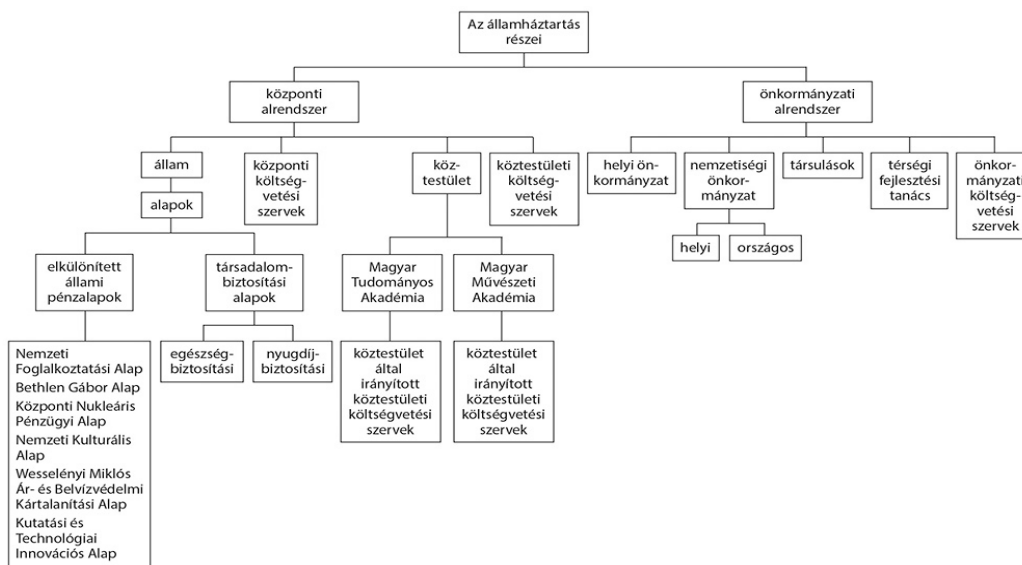
2. Szakirodalmi áttekintés

2.1 Államháztartás

Először is szeretném tisztázni, mit is jelent pontosan az, hogy államháztartás. Az államháztartás az állam gazdaságát jelenti. A közgazdaságtan azon ága az államháztartás, amely vizsgálja a kormányzat adóztatási és kiadási tevékenységét. (Rosen, 2004) Magában foglalja az állam központi és helyi kormányzatának mérlegrendszerét, valamint az ezekhez kapcsolódó szabályrendszert is. Fő tevékenysége az állam bevételeinek összegyűjtése, szét-, illetve újraosztásával az állami kiadások teljesítése. Az államháztartás kettő részből tevődik össze: a központi és az önkormányzati alrendszerből, amelyet az 1. ábra mutat be. (Szamkó, 2019)

1. ábra: Az államháztartás felépítése

(Forrás: Boros, et al. A közbeszerzés alapjai 2019)

Az államháztartás fő feladatai közé az alábbiak tartoznak: az erőforrások begyűjtése és elosztása, a gazdasági egyensúly megőrzése, valamint öfenntartás, és e feladatok ellátásához szükséges jogi keret megvalósítása. Az államháztartási törvény állapítja meg az állami költségvetés tervezésének a menetét és szabályait. A kormány nyújtja be a költségvetés tervezetét minden évben egy törvényjavaslat formájában, és ezt az országgyűlés hagyja jóvá. (Kormányportál, dátum nélk.)

2.2 Államháztartás közgazdaságtana

2.2.1 Az állam, mint gazdasági szereplő

A gazdasági szereplők közül az állam sajátos feladatokat lát el. Három csoportra bontható az állam gazdasági feladatai: stabilizációs feladatok, elosztási feladatok, allokációs feladatok. Ezeket a feladatokat fogom részletesebben is bemutatni a következőkben.

Stabilizációs feladatok

Azon a keynesi feltételezésen alapul a stabilizációs funkció, miszerint állami megrendelések révén fokozható a gazdasági tevékenység kereslethiányos állapotban. (Keynes, 1936)

Ez a funkció tehát a gazdaság rövid távú ingadozásainak javítását vállalja, ezáltal biztosítva, hogy az emberek jövedelme ne változzon az üzleti tevékenységek miatt, hanem stabil maradjon. A keynesi elmélet szerint ezt a célt a közmunkaprogram szolgálta, manapság pedig inkább az automatikus stabilizátorok gondoskodnak erről a feladról, illetve időnként a gazdasági vezetők eseti alapon is dönthetnek az aggregált kereslet irányításáról. Korábban a teljes foglalkoztatottság megteremtésére irányult a gazdasági stabilizáció célja, ma már a gazdaság kiegyensúlyozott és fenntartható növekedési pályájának támogatása az első számú aspektus, melynek segítségével a monetáris és a költségvetési politika. (Benczes & Kutasi, 2010)

Elosztási feladatok

Az elosztási feladatok, másnéven redisztribúciós feladatok a jövedelmek átcsoportosításához tartoznak. Az állam a gazdaságban előállított jövedelem egy részét elvonja, és más területekre csoportosítja át, mivel a feladatai ellátásához, illetve finanszírozásához jövedelemre van szüksége. (Fülöp & Hutkai, 2016)

Allokációs feladatok

Vannak olyan feladatok a társadalmon belül, amit nem szívesen vállal magára a magánszféra. Ezek a tennivalók vagy nem elég jövedelmezők, ilyen például egy oktatási intézmény, vagy igencsak nagy tőkebefektetést igényelnek, amelyet hosszú megtérülésű tevékenységekben kell lekötni, mint például egy autópálya-építés. (Misz & Tömpe, 2007)

2.3 Államháztartás rendszere Magyarországon

2.3.1 Államháztartás alrendszerei

A következőkben szeretnék kitérni az államháztartás alrendszereire. Négy államháztartási alrendszert sorolt fel az államháztartási törvény 2010. január 1-je előtt, amelyek az alábbiak:

- központi költségvetés
- társadalombiztosítási költségvetés
- elkülönített pénzügyi alapok mérlege
- helyi önkormányzatok gazdálkodása (mérlege)

2010. január 1-je után az államháztartás alrendszerei az alábbiak lettek:

- Központi alrendszer
- Önkormányzati alrendszer
- A központi alrendszer magába öleli a Magyar Államot, mint a közjogi kötelezettségek és jogosítványok egyénét, illetve az alábbi jogi személyeket:
  - Magyar Államot,
  - központi költségvetési szerveket,
  - illetve azokat a jogi személyeket, amelyeket a központi alrendszerbe sorol a törvény
  - valamint azokat a költségvetési szerveket, amelyeknek a törvény eltérő rendelkezés hiányában az alapítója a Kormány vagy a központi alrendszerbe tartozó jogi személy. (Speigelné Szabó, 2008)

2.3.2 Központi alrendszer

Az állam a központi alrendszer részeként elsősorban közjogi vállalások és jogosítványok alanya, másodsorban jogi személyként magánjogi jogalany. Az állam közhatalmi alapon adókat, illetékeket, díjakat állapít meg és szed be, ezáltal fizetési, illetve ehhez kapcsolódó egyéb kötelezettségeket állapít meg. A felek alá-főlérendeltsége a jellemző erre a jogviszonyra. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai, illetve az elkülönített állami pénzalapok is a központi alrendszer részét képezik, amelyeket az elkülönített pénzalapokból finanszíroznak. (Lentner, 2015)

2.4 Költségvetési szerv

Jelenlegi fogalmát a költségvetési szervnek az Áht. határozza meg, miszerint a költségvetési szerv jogszabályban, vagy az alapító okiratban megfogalmazott közfeladat végrehajtására létrejött jogi személy.

A költségvetési szerv korábbi fogalma: az államháztartáshoz tartozó olyan jogi személy, amely szolgálja a társadalmi közös szükségletek kielégítését, az alapító okiratban megjelölt körben és kötelezettséggel végzi jogszabályban meghatározott állami feladatokat.

A két meghatározás között az egyik legfontosabb különbség a költségvetési szerv által ellátott feladat meghatározásában van. A korábbi szabályok szerint a költségvetési szervek feladatai közé tartozott a társadalmi közös szükségletek kielégítését szolgáló alaptevékenység. A jelenlegi hatályos fogalom szerint a közfeladat kategóriát használja, ennek külön részletezését nem határozza meg. Ez a gyakorlatban úgy valósul meg, hogy a megalapított költségvetési szerv csak azokat a feladatokat végezheti alaptevékenységként, amelyet a létesítéséről szóló jogszabály vagy alapító okirat közfeladatként nyilatkozik. (Szamkó, 2019)

2.4.1 A költségvetési szervek típusai

A költségvetési szerveket alapítójuk, tevékenységük jellege és feladatellátásukhoz gyakorolt funkcióik szerint különböztethetjük meg.

Alapítójuk szerint lehet:

- központi költségvetési szerv,
- helyi önkormányzati költségvetési szerv,
- helyi kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv,
- országos kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv,
- köztestületi költségvetési szerv. (Hetesi & Veres, 2016)

A költségvetési szerv tevékenysége

A költségvetési szerv köteles közfeladatát ellátni és gazdálkodni az irányító szerve által jóváhagyott elemi költségvetése alapján. A működési szabályzat állapítja meg a költségvetési szerv feladatai ellátásának részletes belső rendjét és módját. (Boros, et al., 2019)

2.5 Államháztartás bevételei és kiadásai

Az Államháztartási Törvény tartalmazza elsődlegesen a finanszírozási tételeket. Az államháztartásban a bevételek és kiadások költségvetési bevételekre és kiadásokra, illetve finanszírozási bevételekre és kiadásokra vannak osztva. A költségvetési kiadások és bevételek különbözetét költségvetési többletnek vagy a költségvetési hiánynak nevezzük. A költségvetési többlet felhasználása, illetve a költségvetési hiány finanszírozása úgynevezett finanszírozási bevételeken és kiadásokon keresztül valósul meg. (Szamkó & Sándorné Új, 2017)

2.5.1 Államháztartás bevételei

A kormányok általában két célból gyűjtenek bevételeket: a polgároknak és vállalkozásoknak nyújtott javak és szolgáltatások finanszírozására, illetve az újraelosztó szerepük teljesítésére. (OECD, 2019) Az államháztartás bevételeit különböző szempontok és elvek alapján lehet csoportosítani, amelyek a következők:

- A bevételek lehetnek eredetük szerint:

- a magánszektorból származó közjogi bevételek, mint például adók, illetékek, járulékok
- a piacon realizált magángazdaságból eredő bevételek: privatizációs bevétel, osztalék, bérleti díj, térítési díjak, koncessziós bevételek
- valamint egyéb bevételek, amelyek lehetnek hitelfelvételek, adományok, segélyek.

- A bevételek további csoportosítása a következők:

- elsődleges bevételeket
- finanszírozási bevételeket, melyek átmeneti likviditási problémák megoldását támogatják.

- A bevételek csoportosítása lehet:

- működési bevételek,
- felhalmozási és tőkebevételek.

- Adó, adójellegű:

- Adó - a magánszférától az állam felé egy közvetlen ellenszolgáltatás nélküli jövedelemáramlás, amelyet kényszer útján hajt be az állam.
- Vám, vámbiztosíték - a közvetett adók speciális formája, amelyet az állam meghatározott módon szed be a vámhatáron átszállított vámárak után. Az EU közös költségvetését illeti az összes vámbevétel.
- Állami monopóliumok (például: postai szolgáltatás)
- Járulékok (például: társadalombiztosítási járulék)
- Hozzájárulások

- Nem adó jellegű:

- Illetékek - államigazgatási, vagy igazságszolgáltatási tevékenységéhez kapcsolódik. Állandó vagy változó összegű lehet. Jellemzője, hogy az esetek többségében nincs arányban a fizetett díj a nyújtott szolgáltatással.
- Díjak - a közösségi fogyasztás egyes szolgáltatásaiért kell fizetni.
- Bíróságok – ez lehet pénzügyi büntetés, amelyeket az államigazgatás különböző szervei állapítanak meg.

- Állami tőkebevételek:

- Tulajdon utáni részesedés
- Értékpapír értékesítés
- Tárgyi eszköz-, készlet-, földértékesítés

- Adományok, juttatások:

- Természetes és jogi személyektől
- Államháztartás más szintjéről
- Nemzetközi kapcsolatokból származó

Az államháztartás bevételeinek nagy részét az adó- és adójellegű bevételek alkotják. (Speigelné Szabó, 2008)

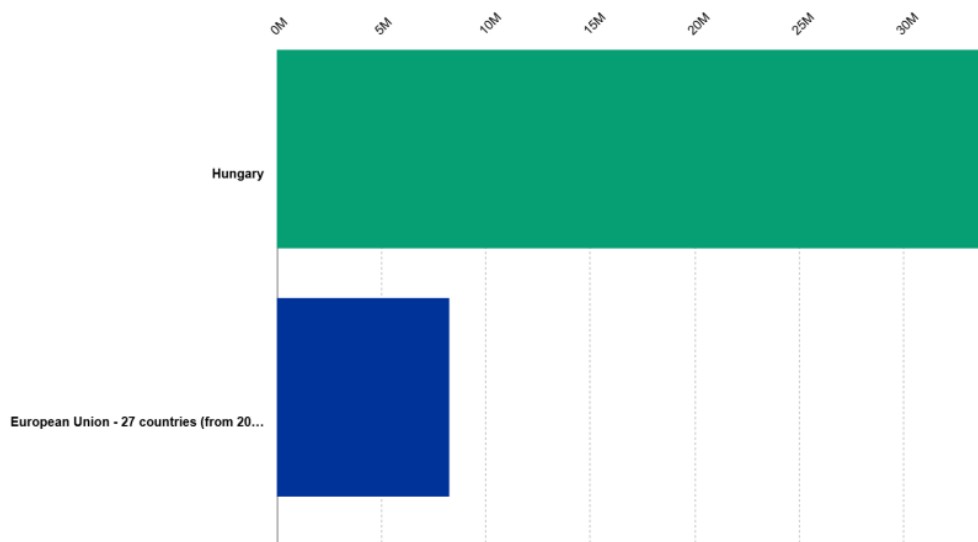
A 2. ábrán jól látható, hogy Magyarország államháztartásának a bevétele meghaladja az Európai Unió 27 országának az átlagos bevételét. A különbség arra utal, hogy Magyarország jóval több nominális bevételt realizált, ami több szempontra vezethető vissza, mint például:

- magasabb adóbevétel
- infláció hatása
- EU-támogatások vagy más egyszeri bevételek.

Az Európai Unió 27 országának átlaga azt jelzi, hogy a legtöbb tagállam alacsonyabb nominális bevételt realizált, vagy az értékek szórása miatt is alakulhatott így.

2. ábra: Államháztartás bevétele 2024-ben

(Forrás: Eurostat által 2025-ben közzétett adatok)

2.5.2 Államháztartás kiadásai

A közkiadásokba tartoznak a közszféra szervezeteinek kiadásai. Általában folyó kiadásokra és tőkekiadásokra osztják ezeket a kiadásokat. Az állami kiadások, mint például az adók olyan fiskális politikai eszközök, amelyek lehetővé teszik, hogy az állam beavatkozzon a gazdaságba. (OFILAC, 2009)

Az Eurostat elemzése szerint Magyarországon az önkormányzati szektor GDP-arányos kiadásai enyhén csökkentek 2020 után, ami az állami centralizáció erősödésével és a feladatmegosztás új rendszerével magyarázható meg. (Eurostat, 2024)

Két féle szempont szerint csoportosítják az államháztartás kiadások teljes összegét, a közgazdasági értelem és a funkcionális megoszlás szerint. Közgazdasági tagolás elsősorban az

adott évben felhasználható, valamint felhasznált állami forrásokról ad információt, hogy azok mennyiben fogják szolgálni a jövőbeli fejlődést. A funkcionális felosztásnál pedig jobban áttekinthető, hogy az adott évben mely közfeladatok ellátása kap fontosabb szerepet, valamint a közfeladatok ellátása közül mely igényel többletforrásokat, illetve az állami forrásokat mely közfeladatokra csoportosítják át.

Az államháztartási kiadások négy funkció valamelyikének az ellátásához tartoznak.

Ezek az alábbiak:

- állami működési funkciók: csoportjába a következő feladatok tartoznak a jogalkotási és igazgatási, a külügyi, a honvédelmi, a rend- és jogvédelmi, illetve az igazságszolgáltatás
- jóléti funkciók: jelentősen egybeforrott a jóléti állam eszmekörével, funkció esetében megjelenik az újraelosztás egyszerre célként és eszközként is
- gazdasági funkciók: ezen kiadások a kormányzat által szervezett vagy támogatott gazdasági tevékenységekhez kapcsolódnak
- az államadósság kezeléséhez kapcsolódó funkciók: meghatározottak a hitelfelvétel szerint, valamint jelentősen befolyásolják a többi közfunkcióra fordítható kiadás arányát (Lentner, 2015)

A következő, 1. számú táblázatban szeretném bemutatni Magyarország államháztartásának bevételének és kiadásának arányát a GDP-hez viszonyítva 2024-ben.

1. táblázat: Államháztartás bevételeinek, kiadásainak aránya a GDP-hez képest 2024-ben

(Forrás: Saját szerkesztés Eurostat (2025) adatok alapján)

Terület	Bevétel (% GDP)	Kiadás (%GDP)
Magyarország	45,5	51,0
EU 27 átlaga	46,0	49,2
Euróövezet (EA20)	46,5	49,6

Magyarország államháztartásának bevételei a GDP 45,5%-át tették ki, ez az érték egy kicsit kevesebb mint az EU 27 országának átlaga és az Euróövezet átlagától is. Eközben a kiadások aránya 51,0%, amely növelte a költségvetési hiányt.

Véleményem szerint az EU 27 országának átlag költségvetési helyzete kiegyensúlyozottnak tűnik, a bevételek és kiadások százaléka alapján.

Az euróövezetben az arányok hasonló folyamatot mutatnak az EU 27 országának átlagához képest.

Az államháztartás kiadásai az MNB szerint az elmúlt években tartósan magas szinten voltak, amit a gazdasági válságkezelő intézkedések, illetve az energiaár-kompenzáció és a lakossági támogatások növekedése indokol. (MNB, 2024)

2.6 Államháztartás gazdálkodási alapelvei

Ebben a fejezetben ismertetném az államháztartás gazdálkodásának alapelveit. A közpénzekkel való gazdálkodás ellenőrizhetőségét biztosítja a nyilvánosság elve. A demokratikusan megválasztott képviselőkől létrehozott szervek hozzák meg a legfontosabb államháztartási döntéseket. Biztosítani kell a döntések nyilvánosságát.

A tervezés és elszámolás alapelvei:

- **Költségvetés alapján való gazdálkodás:** a gazdálkodást költségvetés alapján kell folytatni az államháztartás rendszereiben.
- **Teljesség elve:** minden pénzmozgásról el kell számolni az államháztartás valamennyi alrendszerében.
- **Valódiság elve:** mindig a ténylegesen szándékolt célokra irányozzák elő és használják fel az előirányzatokat, illetve a kiadások, és a bevételek, mindig a tényleges helyzetről adjanak tájékoztatást.
- **Egységesség elve:** az állam valamennyi költségvetési műveletét egyetlen jogszabályba foglalja.
- **Áttekinthetőség elve:** a zárszámadást az év utolsó napján érvényes szervezeti, besorolási rendnek előírtan kell elkészíteni.
- **Globális fedezet elve:** a költségvetés minden bevétele teljes egészében a költségvetés minden kiadásának pénzügyi fedezetét támogatja.
- **Bruttó elszámolás elve:** egymással szemben nem számolhatók el a költségvetési bevételek és kiadások.

- Részletezettség elve: Részletesen kell megtervezni, előterjeszteni, elfogadni és elszámolni az egyes előirányzatokat. (Boros, et al., 2019)

Költségvetési források felhasználása során követendő alapelvek:

- felhasználási kötöttség elve: előre meghatározott célhoz való kötöttséget és a felhasználással kapcsolatos számadási kötelezettséget foglalja magában egyes támogatásoknál.
- közbeszerzési kötelezettség elve: az államháztartás alrendszereihez tartozó minden szervezet szükséges az árubeszerzési, építési-beruházási, illetve szolgáltatás-megrendelési célra irányuló kifizetéseket, illetve az ebbe a körbe tartozó kiadási előirányzatok felhasználását közbeszerzés alkalmazásához csatolni.
- állami támogatások korlátozásának elve: amennyiben a tagállamok közötti kereskedelmet befolyásolják, akkor a közös piaccal összeegyeztethetetlen az állami vagy állami forrásból származó támogatás. (Lentner, 2015)

2.7 Önkormányzati alrendszer

Az államháztartás önkormányzati alrendszerét az alábbiakkal lehet jellemezni:

- ebbe az alrendszerbe tartozó szervezeteknél közhatalom helyi szintű gyakorlása érvényesül, kivétel a költségvetési szervek;
- érvényesül a testületi irányítás;
- a helyi önkormányzatokra vonatkozó szabályokat kulcsfontosságú törvénynek kell meghatározni. (Szamkó, 2019)

Az államháztartás önkormányzati alrendszerébe az alábbiak tartoznak:

- a helyi önkormányzat
- a helyi nemzetiségi önkormányzat és az országos nemzetiségi önkormányzat
- a társulás
- a térségi fejlesztési tanács
- a fentiek által irányított helyi önkormányzati, helyi nemzetiségi önkormányzati, országos nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv.

Új önkormányzati feladatellátó szervezeti formák jöttek létre az önkormányzati rendszer átalakulásával. Az Európai Unió tagjaként változtatni kellett a pénzügyi igazgatás szervezeten az uniós bevételek beszedése érdekében. (Lentner, 2015)

Éves költségvetési beszámolót kell készíteni a vagyonról, valamint a költségvetés végrehajtásáról a számviteli jogszabályok szerint minden, az önkormányzati alrendszerben elemi költségvetéssel rendelkező költségvetési szervnek is. (Halász & Klicsu, 2023)

2.8 Önkormányzati vagyon

A helyi közigazgatás gazdasági alapjainak egyik alkotóeleme az önkormányzati tulajdon, és fontos eleme a város fenntartható társadalmi-gazdasági fejlődésének. (Prigozsin, 2019) A gazdasági önállóság egyik feltétele a helyi önkormányzatoknál, hogy rendelkezzenek elegendő vagyonnal a feladataik ellátásához. A vagyon fogalmába beletartoznak ingatlanok, illetve ingók, valamint vagyoni értékű jogok. Vagyonuk jelentős részét az önkormányzatok a rendszerváltás időszakában a korábban egyeduralkodó állami tulajdon lebontásának folyamatában kapták meg. Törzsvagyon vagy üzleti vagyon lehet a helyi önkormányzatok vagyona. A kötelező önkormányzati feladatkör ellátását vagy hatáskör gyakorlását szolgálja a törzsvagyon. Ide tartozó vagyonelemek valamelyest forgalomképtelenek, valamint korlátozottan forgalomképesek. A 3. ábra mutatja be az önkormányzati vagyon összetételét.

Nagyréde vagyona is több forrásból tevődik össze, ide lehet sorolni az ingatlanokat és eszközöket, önkormányzat által nyújtott szolgáltatásokat, intézményeket és a különböző jogi ügyekből származó bevételek, valamint a pályázati forrásokat is.

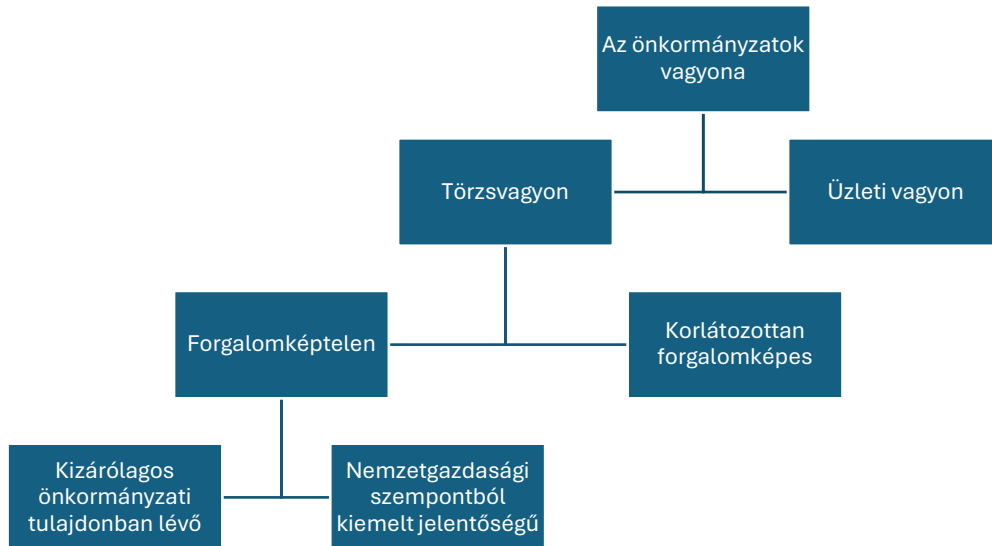
Lentner szerint üzleti vagyonnak minősül az a vagyon, amely nem a törzsvagyonba tartozik. Ez a vagyonrész az önkormányzat döntése alapján elidegeníthető, megterhelhető, vállalkozásba hozzájárulásként bevihető. (Lentner, 2015)

Az ÁSZ általános hatáskörrel végzi a közpénzekkel az állami, illetve az önkormányzati vagyonnal való felelős gazdálkodás ellenőrzését az ellenőrzési hatáskör megállapítása szerint. A központi költségvetés végrehajtását, az államháztartás gazdálkodását, az államháztartásból származó források felhasználását és a nemzeti vagyon kezelését a törvényben meghatározott feladatkörében az ÁSZ ellenőrzi. (Domokos, 2019)

A Központi Statisztikai Hivatal 2023-as jelentése szerint az önkormányzatok szerepe az államháztartás rendszerében változó, a feladataik sok esetben növekedtek, a forrásai csak korlátozott mértékben követték ezt a növekedést. (KSH, 2023)

3. ábra: Önkormányzat vagyona

(Forrás: Saját szerkesztés)

3. Önkormányzatok feladatai, finanszírozása

3.1 Feladata

Miután ismertettem az önkormányzati vagyon felépítését, vizsgáljuk meg finanszírozási oldalról is. A lakosság közös szükségleteinek kielégítésére, az együttélésből eredő belső igazgatási feladatok ellátására, a helyi védelem biztosításának érdekében alakultak meg a helyi önkormányzatok. Európában két formája alakult ki a helyi önkormányzatnak a középkortól eredően: a települési (községi, városi) és a területi (regionális) egység. (Dobos, et al., 2020)

Az önkormányzati feladatokat két alrendszerre osztja az önkormányzati törvény:

- önkormányzatra
- valamint az államigazgatási feladatokból átruházott, önkormányzatok által ellátandó államigazgatásira.

Alapvető különbség a két csoport között az, hogy az önkormányzati ügyek mind helyi közügyek, rendszerint közszolgáltatások, amelyek a helyi polgárság, a település vagy a megye egészét érintik, és ezekben az önkormányzat saját maga dönt. Országos érdeket, országos közfeladatot testesítenek meg ezzel szemben az államigazgatási ügyek.

Az önkormányzati feladatok az alábbiak lehetnek:

- kötelezőek és
- önként vállaltak. (Balla, 2023)

A helyi önkormányzatoknak kötelező feladata többek között gondoskodni az alábbiakról:

- az egészséges ivóvízellátásról,
- az óvodai nevelésről,
- az általános iskolai oktatásról és nevelésről,
- az egészségügyi és a szociális alapellátásról,
- a közvilágításról,
- a helyi közutak fenntartásáról,
- a köztemető fenntartásáról,

- a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesüléséről.

Az egészségügyi alapellátást a törvény minden települési önkormányzat kötelező feladatává teszi. (Dobos, et al., 2020)

Az önként vállalt feladatok közé tartozik a helyi közbiztonsági tevékenységek ellátásának szabad vállalása. Az önkormányzati törvény szerint a települési önkormányzat

- a helyi közbiztonság,
- vagyona, egyéb javai,
- épülete

védelme céljából rendészeti szervezetet hozhat létre. (Balla, 2023)

Nagyréde önkormányzatának feladatai lényegében megegyeznek a magyarországi helyi önkormányzatok általános feladataival és a közösség igényeihez igazodnak. Céljuk a település működtetése, a helyi közszolgáltatások biztosítása, illetve a lakosság életminőségének javítása.

3.2 Finanszírozása

Két formában juthatnak az önkormányzatok a központi költségvetésből érkező forráshoz, először is a nettó finanszírozás keretében, valamint a nettó finanszírozási körön kívüli támogatásokból.

Egyik döntő érv volt a korábbi finanszírozási rend módosítása a Kincstár 1996. évi létrejötte mellett, mivel a központi költségvetés hiánya hatalmas méreteket ölelt fel. A hiányt javarészt a költségvetési szervek jelentős mennyiségű pénzigénye tette ki. A megoldást, a nettó finanszírozás, vagyis egy új finanszírozási rend bevezetése okozta. (Vargha, 2017)

Nettó finanszírozáson, vagyis a nettó pénzügyi megtakarításon a jövedelem azon részét értjük, melyet a gazdaság nem használ fogyasztásra vagy felhalmozásra. (PénzmúzeumPédia, 2022)

Könyvelési értesítőt küld a Kincstár a nettó finanszírozás tartalmáról, a figyelembe vett támogatásokról, illetve a levonásokról, amely a könyvelés alapbizonylatát képezi. (Vargha, 2017)

Nagyréde önkormányzatának finanszírozása is több forrásból tevődik össze, ahogy jellemzően a magyarországi helyi önkormányzatok esetében is. Ezek a források biztosítják a település biztonságos működését, jövőbeni fejlesztéseit és a lakosságnak nyújtott szolgáltatásokat. Az

önkormányzat igyekszik a kötelező és önként vállalt feladatokat saját forrásból elvégezni. Az önkormányzatoknak törvény által kötelezően előírt feladata a lakosság folyamatos közszolgáltatásokkal való ellátásának fenntartása. A veszélyhelyzet alatt jelentős számú olyan új feladatot kaptak, melyekhez még állami finanszírozás nem társult, ilyen volt például gondoskodás az idős személyek, hatósági karanténban lévők ellátásáról, fertőtlenítőszer, védőfelszerelések beszerzése. Ezek a feladatok jelentős többletkiadást jelentettek. (Fodor, 2020)

3.3 Helyi adózás

Magyarországon a helyi adózás részébe tartozik a hagyományosan vagyonadónak tartott ingatlanadó, ugyanakkor újfajta adónemekkel is bővült, mint például a helyi iparüzési adó, vagy éppen a mára már megszűnt vállalkozások kommunális adója, amely a cégeket kiszolgáló helyi infrastruktúra használatának költségeit fedezte.

A magyar helyi adózás rendszerében, az egyes adófajtákat az országgyűlés döntésével vezetik be, de a kormány átengedi az önkormányzatok számára a központi bevétel egy részét, ezek az SZJA adóbevételek. A gépkocsi teljesítményadó (súlyadó) is központi adó, mert az országgyűlés határozza meg mértékét, elveit, a beszedés módját, de a helyi önkormányzat veti ki és a bevételen pedig osztoznak.

A helyi és az önkormányzati adók között éles határvonal húzódik. Azokat az adónemeket, amelyek konkrét szabályait az önkormányzat állapítja meg és kötelező kivetni, de a beszedés joga az önkormányzatot illeti meg, azokat önkormányzati adóknak nevezzük. Egy adónem akkor számít helyi adónak, ha megállapítása kivetése önkormányzati jogkör, de nem kötelező.

Önkormányzatokat a helyi adózás során a következő jogok illetik meg:

- önkormányzati jogkör a helyi adók bevezetése, de a helyi adókról szóló törvény paragrafusait kötelessége az önkormányzatnak figyelembe venni,
- szintén itt lehet szabályozni az adó bevezetését, módosítását, a hatályon kívül helyezését, az adó mértékének megállapítását,
- a helyi képviselőtestület jogkörébe tartozik, hogy megállapítsa a helyi adózás részletes szabályait, illetve, hogy döntsön a mentességekről és a kedvezményekről.

A helyi adózásról szóló törvény korlátokat állít az adóalany és adótárgy szempontjából, mivel a jogokat pontosan meghatározza. Ugyanis a törvény részletesen felsorolja a megállapítható adónemet, ezáltal másfajta adót nem lehet kivetni.

Az adóalanyok körébe a következők tartoznak: magánszemélyek, jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, külföldi magánszemélyek, vagy szervezetek tartozhatnak a helyi adó hatókörébe. (Lakatos, 2025)

Saját meglátásom szerint a helyi adózás kiemelt fontossággal bír Nagyréde számára is, mivel az ezekből származó összeg a saját bevételeit képezi. Biztosítja a pénzügyi stabilitást, nem

függenek közvetlenül például állami támogatásoktól. Ezekből a bevételekből képesek új beruházásokat megvalósítani, illetve a lakossági szolgáltatásokat is képesek fejleszteni. Ezek az adók egy rendszeres és stabil bevételt jelentenek az önkormányzatok számára. Véleményem szerint az adófizetési hajlandóság megfelelő szinten van a településen, mivel stabil pénzügyi helyzetet jelez, illetve folyamatos fejlesztéseket és korszerűsítéseket hajtanak végre a községben.

3.3.1 Kommunális adó

Kommunális adókötelezettség sújtja azt a magánszemélyt is, aki az önkormányzat hatáskörében nem magánszemély tulajdonában álló lakás bérleti jogát birtokolja. Több bérlő esetében az a magánszemély tekintendő az adó alanyának, aki az írásban megkötött és az adóhatósághoz benyújtott megállapodáson szerepel. A bérlőtársak egyenlő arányban adóalanyok, ha ez a megállapodás hiányzik. Nagyréde Nagyközség Önkormányzata 2016. január 1-jétől vezette be a magánszemélyek kommunális adóját a 19/2015. (XI. 20.) önkormányzati rendelet alapján. (Jogsabálytár, 2015) Véleményem szerint a kommunális adó bevezetése egy jó döntés volt, mivel ezáltal növekszik az önkormányzat bevétele is.

3.3.2 Építményadó

Az önkormányzat hatáskörében lévő építmények közül a lakás és a nem lakás céljára szolgáló épület, épületrész adóköteles. Az adókötelezettség a létesítmény valamennyi helyiségére kiterjed, annak rendeltetésétől, valamint hasznosításától függetlenül. Aki a naptári év első napján az építmény tulajdonosa az az adó alanya is. Több tulajdonos esetén a tulajdoni hányadaik arányában adóalanyok a tulajdonosok A tulajdonos által írásban megfogalmazott és az adóhatósághoz benyújtott megállapodásban a tulajdonosok egy tulajdonost is felruházhatnak az adóalanyisággal kapcsolatos jogokkal és kötelezettségekkel.

Az önkormányzat döntésétől függően az adó alapja:

- az építmény négyzetméterben számított hasznos alapterülete, vagy
- az építmény korrigált forgalmi értéke.

Az adó évi mértékének felső határa:

- adóalap-megállapításnál 1100 Ft/négyzetméter,
- adóalap-megállapításnál a korrigált forgalmi érték 3,6%-a.

3.4 Idegenforgalmi adó

Adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt, aki nem rendszeres lakosként az önkormányzat területén legalább egy vendégéjszakát eltölt.

Az adó alapja:

- a megkezdett vendégéjszakák száma, vagy
- a megkezdett vendégéjszakára eső szállásdíj, ennek hiányában
- a szállásért bármilyen jogcímen (pl. üdülőhasználati jog) fizetendő ellenérték (pl. üzemeltetési költség).

Az adó mértékének felső határa:

- személyenként és vendégéjszakánként 600 Ft lehet;
- az adóalap 4%-a.

Nagyréde Nagyközség Önkormányzata 2025. január 1-jétől módosította az idegenforgalmi adó mértékét. A 13/2024. (XII. 15.) önkormányzati rendelet szerint az idegenforgalmi adó összege személyenként és vendégéjszakánként 400 forintról 500 forintra emelkedett. Véleményem szerint ez az emelés egy jó döntés volt, mivel csak minimálisan emelkedett, így az adófizetőknek nem okoz különösebb terhet, de az önkormányzat bevételét viszont növeli. (Koós, 2025)

3.5 Helyi iparűzési adó

Adóköteles az önkormányzat fennhatósági területén végzett vállalkozási tevékenység. A vállalkozó az adó alanya. A vállalkozó iparűzési tevékenységet végez az önkormányzat jogköri területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén, illetve telephelyén kívül végzi. Az iparűzési tevékenység megkezdésének napjával keletkezik az adókötelezettség és a tevékenység megszüntetésének napjával szűnik meg.

Az adó évi mértékének felső határa

- 1998. évben az adóalap 1,4%-a,
- 1999. évben az adóalap 1,7%-a,
- 2000. évtől az adóalap 2%-a. (Jogszabálytár, 2011)

Nagyrédének ez az egyik legjelentősebb saját bevételi forrása, 2023-ban például a közhatalmi bevétele az önkormányzatnak 155 200 000 forint volt és ebből az iparüzési adó 115 000 000 forintot jelentett. (Jogszabálytár, 2023)

4. Anyag és módszertan

A következőkben a beszámoló elemzését taglalom. Bemutatom, hogy a számviteli adatok milyen jelentőséggel bírnak, illetve, hogy milyen területeket lehet elemezni a mutatókkal és hogy ezek mire világítanak rá. A dolgozatomban az elemzés részénél Nagyréde 2019-2024 közötti költségvetési adatait használtam. Ezekből az adatokból készítettem egy mutatószám-elemzést. A mutatók támasztják alá az általam megfogalmazott hipotéziseket. Az elemzésemet egy SWOT táblázattal zárom, ami bemutatja, hogy a településnek milyen erősségei, gyengeségei, illetve lehetőségei és veszélyei vannak.

4.1 Eszközök összetétele

Elsőként az eszközök összetételével fogok kezdeni. Úgynevezett eszközszerkezeti mutatók számszerűsíthetők a mérleg eszköz oldalának adataiból, melyekkel megvizsgálható az eszközállományon belül megvalósuló fontosabb arányok és azok változásai. A legelterjedtebb eszközszerkezeti mutatók a befektetett eszközök, valamint a forgóeszközök értékét viszonyítják az összes eszközértékhez.

Eszközoldali mutatók:

1. Befektetett eszközök aránya mutató:

$$\text{Befektetett eszközök aránya} = \frac{\text{Befektetett eszközök}}{\text{Eszközök összesen}} * 100$$

A mutató prezentálja, hogy az önkormányzat összes vagyonán belül mekkora részt tesznek ki a befektetett eszközök. A mutató értékének minimum 30%-nak kell lennie.

2. Forgóeszközök aránya:

$$\text{Forgóeszközök aránya} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Eszközök összesen}} * 100$$

A forgóeszközök aránya megmutatja, hogy az összes eszközön belül a forgóeszközök mekkora hányadot tesznek ki.

3. Aktív időbeli elhatárolások aránya:

$$\text{Aktív időbeli elhatárolások aránya} = \frac{\text{Aktív időbeli elhatárolások}}{\text{Eszközök összesen}} * 100$$

A mutató azt fejezi ki, hogy az önkormányzat összes vagyonából mekkora arányt tett ki az aktív időbeli elhatárolások értéke.

Mérlegtételek alakulása

1. Befektetett eszközök megoszlása

- ***Immateriális javak aránya*** $= \frac{\text{Immateriális javak}}{\text{Befektetett eszközök}} * 100$

Megmutatja, hogy az önkormányzat teljes eszközeinek összetételéből, mekkora részt képviselnek a nem fizikai eszközök.

- ***Tárgyi eszközök aránya*** $= \frac{\text{Tárgyi eszközök}}{\text{Befektetett eszközök}} * 100$

Ez az egyik legfontosabb mutató, mivel általában ezek teszik ki az önkormányzat vagyonának jelentős részét.

- ***Befektetett pénzügyi eszközök aránya*** $= \frac{\text{Tárgyi eszközök}}{\text{Befektetett eszközök}} * 100$

Ez a mutató szintén fontos szerepet játszik egy önkormányzat életében azt prezentálja, hogy milyen az önkormányzat pénzügyi befektetéseibe való elkötelezettség és vagyonkezelési stratégiája.

2. Forgóeszközök megoszlása

- ***Készletek aránya*** $= \frac{\text{Készletek}}{\text{Forgóeszközök}} * 100$

Készletek aránya megmutatja, hogy az önkormányzat eszközeinek mekkora része van készletekben.

- ***Követelések aránya*** $= \frac{\text{Követelések}}{\text{Forgóeszközök}} * 100$

A követelések aránya mutató azért különösen fontos, mert alakulása jelentősen összefügg az önkormányzat pénzállományának alakulásával és az önkormányzat likviditási helyzetére is közvetlen hatással van.

- ***Értékpapírok aránya*** $= \frac{\text{Értékpapírok}}{\text{Forgóeszközök}} * 100$

- **Pénzeszközök aránya** $= \frac{\text{Pénzeszközök}}{\text{Forgóeszközök}} * 100$

4.2 Források összetétele

Az úgynevezett forrásszerkezeti mutatók számszerűsíthetők a mérleg forrás oldalának adataiból. Ki tudjuk mutatni források elemzése során, hogy az eszközök milyen arányban vannak saját forrásból és milyen mértékben vannak idegen forrásból biztosítva.

Forrásoldali mutatók

1. Saját tőke aránya mutató:

- **Saját tőke aránya** $= \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Források összesen}} * 100$

A mutató prezentálja, hogy az összes forráson belül mekkora hányadot tesz ki a saját forrás.

2. Céltartalékok aránya:

- **Céltartalékok aránya** $= \frac{\text{Céltartalékok}}{\text{Források összesen}} * 100$

A mutató megfogalmazza, hogy az önkormányzat összes vagyonán belül mekkora arányt tesznek ki a céltartalékok.

3. Kötelezettségek aránya:

- **Kötelezettségek aránya** $= \frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Források összesen}} * 100$

Az idegen tőke megoszlását mutatja meg a kötelezettség aránya mutató, azaz, hogy az önkormányzat tevékenysége során milyen mértékben támaszkodik külső finanszírozásra.

Kötelezettségek megoszlása:

- **Hosszú lejáratú kötelezettségek aránya** $= \frac{\text{Hosszú lejáratú kötelezettségek}}{\text{Kötelezettségek}}$
- **Rövid lejáratú kötelezettségek aránya** $= \frac{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}{\text{Kötelezettségek}}$

A kötelezettségek két részre váltak, rövid lejáratú kötelezettségekre, illetve hosszú lejáratú kötelezettségekre.

4. Passzív időbeli elhatárolások aránya:

$$\text{Passzív időbeli elhatárolások aránya} = \frac{\text{Passzív időbeli elhatárolások}}{\text{Források összesen}} * 100$$

A mutató kifejezi, hogy az összes forráson belül a passzív időbeli elhatárolások értéke mekkora hányadot tett ki.

4.3 A vagyon fedezettségének vizsgálata

A mutató az önkormányzat pénzügyi biztonságának megítélésére szolgál.

- **Befektetett eszközök fedezete (A)** = $\frac{\text{Saját tőke}}{\text{Befektetett eszközök}}$
- **Befektetett eszközök fedezete (B)** = $\frac{\text{Saját tőke} + \text{Hosszú lejáratú kötelezettségek}}{\text{Befektetett eszközök}}$

Fontos, hogy a források lejáratára és az eszközök megtérülése egyensúlyban legyen egymással. Ebből fakadóan a tartósan lekötött eszközöket tartós forrásokkal kell biztosítani.

Az eszközök és források megegyezésének értékeléséhez a nettó forgótőke nagyságának és alakulásának minősítése is támogatást nyújthat.

- **Nettó forgótőke** = forgóeszközök - rövid lejáratú kötelezettségek

Az önkormányzat fizetőképességének alakulását fejezi ki a nettó forgótőke.

5. Elemzés

Ebben a fejezetben mutatom be magát az önkormányzatot, amit elemeztem, azt, hogy milyen a szervezeti felépítése, saját tapasztalataimat is bemutatom, amit a hivatalnál szereztem, illetve kitérek arra, hogy jelenleg milyen adók vannak a településen, illetve a költségvetési szervekről is szót ejtek, majd áttérek a konkrét elemzésre.

5.1 Szervezeti felépítése

Az önkormányzatnak saját képviselő-testülettel rendelkezik. A képviselő-testület tagjainak száma 7 fő, amelyből 6 fő egyéni választási listán szerzett mandátumot. A polgármester is tagja a testületnek. A képviselő-testület különböző üléseket tart, mint például, alakuló, rendes és rendkívüli ülést, valamint közmeghallgatást, ünnepi ülést.

A képviselő-testület üléseit a polgármester hívja össze, akadályoztatása esetén az alpolgármester. Ezek az ülések nyilvánosak, amelyekről hangfelvétel készül-, és filmfelvétel is készíthető róla. A képviselő-testület ülését a polgármester vezeti, valamilyen akadályoztatása esetén az alpolgármester. Önkormányzati rendeletet alkot a képviselő-testület a hatályos magasabb szintű jogszabályok helyi önkormányzatokra vonatkozó felhatalmazása alapján.

A képviselő-testület elnöki szerepét a polgármester tölti be. A polgármester az önkormányzat képviselő-testületének tagja, választópolgárok által közvetlenül megválasztott tisztségviselő. A képviselő-testület egy fő társadalmi megbízatású alpolgármestert nevez ki. A polgármester delegálja a jegyzőt. A jegyző koordinálja a Nagyrédei Polgármesteri Hivatalt, és megszervezi annak munkáját. (Jogszabálytár, 2024)

5.2 Saját tapasztalat

A pénzügyosztályon töltöttem a gyakorlatomat, valamint az önkormányzat adózásába is betekintést kaptam. A következőkben szeretném bemutatni, hogy milyen folyamatokat kell ellátni ezeken a területeken. A pénzügyi osztályon rengeteg feladatot kell ellátni, ami általában három munkavállaló feladata. A teljesség igénye nélkül ezekből felsorolnám a legfontosabbnak tartott tevékenységeket.

- Az Önkormányzat számlavezető pénzügyintézeténél vezetett költségvetési elszámolási számlájának és alszámlájának kezelése

- Szállítói számlák kezelése fizetendő számlák utalása, pénzügyi teljesítés figyelemmel kísérése
- Számlakivonatok, számlák kezelése, számlanyilvántartás vezetése, számlázási program kezelése
- Számlázás az ASP rendszeren keresztül
- Házipénztár feladatok ellátása ASP rendszerben
- Intézmények készpénzellátásának ellenőrzése
- Bérleti szerződések nyilvántartása
- Szociális támogatások igénylése, elszámolása
- Személyzeti ügyek intézése, kinevezés, megbízás, átsorolás, személyi anyag kezelése
- Az Önkormányzatnál foglalkoztatott alkalmazottak közszolgálati jogviszonyának, közalkalmazotti jogviszonyának, munkaviszonyának létesítésével, megszűnésével kapcsolatos munkáltatói feladatok ellátása
- Létszám nyilvántartás vezetése
- Az Önkormányzat pályázatainak kezelése, valamint az ehhez kapcsolódó adatszolgáltatás
- Áfa analitikus nyilvántartás vezetése

Ezeket a folyamatokat egyedül én nem végezhettem, mivel hozzáférés szükséges a rendszerhez, de amiben tudtam, abban szívesen besegítettem. Például automatizáltuk az étkeztetés számlázását, és ehhez én készítettem el a szükséges Excel táblázatokat. A számlák felvételét is kipróbálhattam egyszer, így abba a folyamatba is betekintést kaptam. Valamint részt vettem étkezések nyilvántartásában is.

A következőkben Nagyréde adózását szeretném bemutatni. Az adott évre kiszabott adót, minden évben március 15.-ig és szeptember 15.-ig kell befizetniük az adózóknak. Az önkormányzat minden évben körülbelül 2 héttel a befizetési határidő előtt kiküld egy adófolyószámla értesítőt, melyhez csekket is mellékel.

5.3 Magánszemélyek kommunális adója

A kommunális adó belterületi ingatlanokat érinti, amelyet magánszemélyeknek kell kifizetni. Az adó megfizetése azt a személyt terheli, aki a tárgyév első napján az ingatlan tulajdonosa. Abban az esetben, ha az ingatlannak több tulajdonosa van akkor két féle lehetőség közül lehet választani:

- Minden tulajdonos annyi adót fizet amennyi tulajdona van az ingatlanban, tehát ha $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban birtokolják az ingatlant, akkor a kiszabott adót is fele-fele arányban kell kifizetniük.
- Az ingatlan tulajdonosai beadhatnak egy megállapodási nyomtatványt, amely alapján felruháznak maguk közül egy személyt, aki teljes egészében kifizeti az adót.

Nagyrédén az adó mértéke változó. Az ingatlanok a hasznos alapterülete (m²) határozza meg az adó mértékét. Telek, illetve pince után évi 12 000 forintot kell kifizetni az adózóknak. A ház után három részre van osztva az adó mértéke, 0-70 m² között évi 12 000 forint, 70-120 m² között évi 14 400 forint, 120 m² fölött pedig 16 800 forintot kell fizetni. Valamint vannak olyan ingatlanok, amelyek mentesülnek az adó fizetése alól, ilyen az az épület, amely szükséglakásnak minősül, illetve olyan telek, amely érvényes rendezési terv alapján nem beépíthető. Az önkormányzat kedvezményt is biztosít a kommunális adó esetében. Állandó lakóhelyéül szolgáló lakóingatlan után 50% engedmény illeti meg azt a személyt, aki a 70. életévét betöltötte, valamint egyedül él az adott ingatlanban.

5.4 Építményadó

Építmény adót, abban az esetben kell fizetni mikor az ingatlanban valamilyen vállalkozási formát végeznek. Általában egyéni vállalkozók és cégek finanszírozzák. Az adó megállapítása két módszerrel történhet, erről az önkormányzatok döntenek.

- A számítás alapjaként az építmény hasznos területét kell venni, m²-ben megadva, a maximum összeg, ami négyzetméterenként kiszabható, 1100 Ft. Természetesen településenként eltérhet a kiszabott négyzetméter ár, de sehol sem lehet a maximum összeg fölé emelni.

- A másik számítási módszer, amikor az építmény korrigált forgalmi értékét veszik tekintetbe. Ebben az esetben a korrigált forgalmi érték maximum 3,6%-a szabható meg építményadóként.

Nagyredén az első kalkulációs formát használják. Az adó mértéke a településen 500,-Ft/ m². Az adóztatás hasonlóképpen történik itt is, mint a kommunális adónál. Aki az év első napján az ingatlanok tulajdonosa annak kell fizetni a teljes évet, vagy aki a vállalkozói tevékenységet folytatja. Befizetési határidő ebben az esetben is március 15 és szeptember 15.

vállalkozó abban az esetben mentesül az építményadó fizetési kötelezettsége alól, ha a nevezett ingatlanban életvitelszerűen lakik, illetve egyben bejelentett lakóhelyének vagy tartózkodási helyének címe is, valamint nem számol el költséget nevezett ingatlanra vagy az ingatlan egyes helyiségeire, helyiségeire a vállalkozással kapcsolatban. Ebben az esetben kommunális adó fizetési kötelezettség jön létre.

5.5 Idegenforgalmi adó

Az idegenforgalmi adó alapja a megkezdett vendégéjszakák száma. Az idegenforgalmi adó mértéke vendégéjszakánként és személyenként 500 forint. Az adó mértékét az adóbeszedésre kötelezett személy állapítja meg. Az a személy mentes az idegenforgalmi adó alól, aki a Képviselő-testület hivatalos meghívására van jelen a község területén, illetve az, aki őstermelő által foglalkoztatott, településen székhellyel vagy telephellyel rendelkező az Önkormányzat hatáskörének területén tartózkodó magánszemély.

5.6 Helyi iparűzési adó

Az Önkormányzat számára a legnagyobb adóbevételt biztosító adónem a helyi iparűzési adó. Nagyredén, az adóalap 2 %-át kell megfizetni a folyamatos jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetében. Az adót azoknak kell rendezni, akinek a településen székhelye vagy telephelye van. A kettő fogalom között az a különbség, hogy a székhely szerint kompetens településen minden esetben kell iparűzési adót fizetni. Azonban, ha egy adott vállalkozásnak van telephelye más településen is, akkor ezt az adónemet szét kell osztani annyi fele ahány telephelye van. Abban az esetben, ha valaki elkezd a településen vállalkozói tevékenységet folytatni, akkor minden esetben be kell jelentkezni az önkormányzatnál, iparűzési adóra.

5.7 Költségvetési szervek bemutatása

Ebben a fejezetben az önkormányzat költségvetési szerveit fogom bemutatni. Először a Nagyrédei Kastély Óvodával szeretném kezdeni utána pedig áttérek a Nagyrédei Gondozás Központra.

5.7.1 Nagyrédei Kastély Óvoda

Az intézmény napközisotthonos óvodaként tevékenykedik, és a családi neveléssel közösen törődik az óvodáskorú gyermekek személyiségének és képességének fejlesztéséről, mindemellett támogatja a testi nevelést és felkészíti a gyermekeket az általános iskolai mindennapi szokásokra. Csoporttagozatosan funkcionáló intézmény, ahol a nagycsoportot követően az iskolaérettség megállapításához értékeli a gyermekek fejlettségét. A napközbeni ellátást az Önkormányzat báziskonyhája garantálja szolgáltatásként. Az intézmény igény szerint nyújt napi étkeztetését, illetve a nevelő-testület, és az alkalmazottak számára munkahelyi étkeztetést. Valamint szükség szerint a településen élő időskorú személyek napi egyszeri meleg étellel való ellátását is biztosítja. A szakszerű és törvényes működéséért a köznevelési intézmény vezetője a felelős. A hatékony gazdálkodásért, gyakorolja a munkáltatói jogokat, a szervezet működésével kapcsolatban minden olyan ügyben döntést hoz, amelyet jogszabály nem jelöl más hatáskörébe. Az óvodavezető munkáját (irányító, tervező, szervező, ellenőrző, értékelő tevékenységét) támogatják az intézmény vezetőségének tagjai, akik a következők:

- óvodavezető
- óvodavezető helyettes
- munkaközösség vezető

(Kovácsikné Groszmanek, 2018)

5.7.2 Nagyréde Gondozási Központ

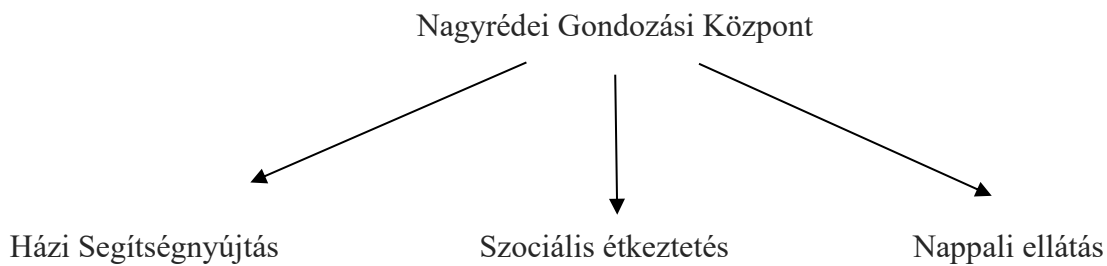
Az intézménynek az a célja, hogy a személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális alapszolgáltatásokat (házi segítségnyújtás, étkeztetés, idősek nappali ellátása) koordinálja. A község önkormányzata, mint létesítmény fenntartó az alapszolgáltatások megszervezésével, segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak számára, saját otthonukban és lakókörnyezetükben, önálló életvitelük fenntartásában, illetve, egészségi állapotukból, mentális állapotukból, vagy más okból származó problémáik elintézésében.

Az alaptevékenységébe tartozó feladatok a következők:

- szociális étkezés
- házi segítségnyújtás
- nappali ellátás – idősök klubja

4. ábra: Az intézmény szerkezeti ábrája

(Forrás: Nagyrédei Gondozási Központ Szervezeti és Működési Szabályzata alapján, saját készítés)

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás az kulcsfontosságú gondozás és ápolás körébe tartozó feladatokat végzi el. Ezeket a Nagyréde nagyközség közigazgatási területén folytatja.

Azokról az időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem alkalmasak, és róluk nem gondoskodik senki, házi segítségnyújtás keretében gondját viselik. Illetve, az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akiknek erre az ellátási formára van szükségük.

Szociális Étkeztetés

Azoknak a szociálisan rászoruló személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkezését biztosítjuk, akik azt önmaguknak, valamint eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek garantálni.

Nappali ellátás

Az idősök klubja igénybevehető Nagyréde nagyközség közigazgatási területén bejelentett lakóhellyel rendelkező időskorú állampolgár, valamint a 18. életévét betöltött személy, aki, egészségi állapota, illetve a szociális helyzete alapján az Idősök Klubja szolgáltatásaira rászorul.

5.8 Számításaim értékelése

A következőkben kifejtem a számításaimnak az eredményét. A számításaimat az anyag és módszertan fejezetben bemutatott képletek alapján végeztem el, így azokat ebben a fejezetben most nem részletezem.

A mérleg eszköz oldalán szereplő adatokból úgynevezett eszközszerkezeti mutatók számszerűsíthetők, melyekkel megvizsgálható az eszközállományon belül érvényesülő fontosabb arányok és azok változásai. A legszokványosabb eszközszerkezeti mutatók a befektetett eszközök, valamint az összes eszközértékhez viszonyítják a forgóeszközök értékét. Az 1. számú táblázat azt prezentálja, hogy az általam választott önkormányzat esetében, hogyan változott az eszközök összetétele az elmúlt 6 évben.

2. táblázat: Nagyréde Nagyközség Önkormányzatának eszközeinek összetétele

(Forrás: Saját szerkesztés a Nagyréde Önkormányzati 2019-2024.évi zárszámadási alapján)

A Nagyréde Nagyközség Önkormányzatának eszközeinek összetétele (2019-2024)						
Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Befektetett eszközök aránya (%)	87,83	87,28	84,89	79,06	84,64	89,45
Forgóeszközök aránya (%)	11,85	12,79	14,75	21,03	15,35	10,54
Aktív időbeli elhatárolások aránya (%)	0	0	0	0	0	0

5.8.1 Eszközoldali mutatók

1. Befektetett eszközök aránya mutató

Ez a mutató megmutatja a számunkra, hogy az önkormányzat teljes vagyonán belül mekkora hányadot tesznek ki a befektetett eszközök. A mutató értéke minimum 30%.

A befektetett eszközök aránya az első megvizsgált évben, 2019-ban 87,83% volt, mely meghaladja a minimum 30%-os értéket, vagyis elfogadhatónak minősül. A következő öt megfigyelt évben az önkormányzat szintén a 30%-os minimum érték felett maradt, 2020-ban 87,28% volt a befektetett eszközök aránya, 2021-ben pedig 84,89%, 2022-ben 79,06%, 2023-

ban 84,64%, 2024-ben pedig 89,45%. Szépen látszik, hogy az önkormányzat vagyona inkább befektetett eszközökben áll. A 2019-2022 közötti csökkenés nagyobb forgóeszköz állományra vagy új beruházások elmaradására vezethető vissza. 2020-2022 között országosan jellemző volt a pandémia miatt, hogy kevesebb fejlesztést hajtottak végre, és több likvid eszközt tartottak fenn a működésre. 2022-2024 közötti növekedés stabil, hosszútávú eszközökbe való befektetésre utal. Hosszútávon stabilabb vagyoni helyzet várható, illetve kevesebb likvid forrás áll rendelkezésre az önkormányzati napi működésére.

2. Forgóeszközök aránya

A forgóeszközök aránya tájékoztatást ad arról, hogy az összes eszközön belül mekkora részt tesznek ki a forgóeszközök. A forgóeszközök aránya 2019-ben 11,85% volt, 2020-ra ez az érték 0,94%-kal növekedett, vagyis az értéke 12,79% volt. Az utolsó vizsgált évben, 2021-ben kisebb mértékben növekedés figyelhető meg a forgóeszközök tekintetében, ebben az évben 14,75% volt a mutató értéke. 2022-ben egy kisebb ugrás figyelhető meg mivel az értéke 21,03% volt. Ez azt jelenti, hogy abban az évben történt valami rendkívüli bevételi esemény, ami miatt az értéke megugrott. A további kettő évben a forgóeszközök aránya hasonló tendenciát mutatott, mint az elsőként vizsgált években. 2022 utáni csökkenés arra utal, hogy a forgóeszközöket felhasználták. A pénzügyi rugalmasság rövidtávon csökkenhet, ha a forgóeszközök csökkenése beruházások miatt történt akkor az hosszú távon vagyonosodást okozhat.

3. Aktív időbeli elhatárolások aránya

Ez az arány azt fejezi ki, hogy az önkormányzat összes vagyonából mekkora hányadot tett ki az aktív időbeli elhatárolások értéke. Mind a három vizsgált évben a mutató értéke nulla volt. Tehát az önkormányzatnak nem volt a következő évekre áthúzódó bevétele és kiadása.

Mérlegtételek alakulása

1. Befektetett eszközök megoszlása

3. táblázat: Befektetett eszközök megoszlása (2019-2024)

(Forrás: Saját szerkesztés a Nagyréde Önkormányzati 2019-2024.évi zárszámadási alapján)

Befektetett eszközök megoszlása (2019-2024)						
Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Immateriális javak aránya (%)	0	0	0	0	0	0
Tárgyi eszközök aránya (%)	93,67	93,93	94,04	94,28	94,55	94,73
Befektetett pénzügyi eszközök aránya (%)	0,012	0,012	0,012	0,012	0,012	0,012

Az immateriális javak aránya a befektetett eszközökön belül mind a három évben nulla volt. Ez azt jelenti, hogy az önkormányzat nem rendelkezett számottevő immateriális javakkal.

A befektetett eszközökön belül a megvizsgált években a tárgyi eszközök tették ki a legnagyobb részt. Értékük minden évben meghaladta a 90%-ot. A 2019-es évben 93,67%, a 2020-as évben 93,93%, a 2021-es évben is 94,04%, 2022-ben 94,28%, 2023-ban 94,55% és 2024-ben pedig 94,73% volt a mutató értéke. Ez azt jelenti, hogy az önkormányzat vagyona nagyrészt tartós, közfeladatokat szolgáló vagyontárgyakban van lekötve. A tárgyi eszközök évről évre enyhe növekedést mutat, ami azt jelenti, hogy a befektetett eszközökön belül a tárgyi eszközök dominálnak, ez növeli a település vagyoni értékét. Viszont a magasabb érték miatt csökken a pénzügyi rugalmasság.

A befektetett eszközökön belül a befektetett pénzügyi eszközök aránya mind a hat vizsgált évben 0,012% volt, ez azt prezentálja, hogy az önkormányzat minimális mértékben tart fenn ilyen típusú befektetést, de ez nem meglepő hisz az önkormányzatok nem befektetési céllal működnek, hanem hogy biztosítsák a közszolgáltatásokat. Ez a biztonságos gazdaság jele.

2. Forgóeszközök megoszlása

4. táblázat: Forgóeszközök arányának változása (2019-2024)

(Forrás: Saját szerkesztés a Nagyréde Önkormányzati 2019-2024.évi zárszámadási alapján)

Forgóeszközök arányának változása (2019-2024)						
Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Készletek aránya (%)	0,22	0,3	0,22	0,06	0,55	0,77
Követelések aránya (%)	12,51	9,98	5,28	20,14	24,52	38,29
Értékpapírok aránya (%)	0	0	0	0	0	0
Pénzeszközök aránya (%)	87,27	89,73	94,51	79,79	74,92	60,92

A készletek alacsony aránya azt feltételezi, hogy az önkormányzat nem raktároz jelentős mennyiséget, hanem inkább folyamatos beszerzéssel működik. 2022 mélypont után a 2023-as és 2024-es növekedés arra utal, hogy bizonyos eszközöket, anyagokat és karbantartási készleteket halmozhattak fel fenntartási és felújítási célból.

A követelések arányának szerepe azért kiemelkedően fontos, mert alakulása szorosan összefügg az önkormányzat pénzállományának alakulásával és ezáltal közvetlen hatással van a vállalkozás likviditási helyzetére. A vizsgált években a jelentős növekedés azt mutatja, hogy egyre nagyobb mértékben számol olyan bevételekkel, amelyek még nem érkeztek meg. A jelentős növekedés több tényezőre vezethető vissza, mint például pályázatok, állami támogatások, növekvő kintlévőségek. A követelések később pénzeszközzé válnak, tehát a bevételt fogják növelni, rövidtávon viszont csökkenti a likviditást, ami a napi működést befolyásolhatja.

Az értékpapírok aránya a forgóeszközökön belül mind a hat évben nulla volt, mivel az önkormányzat nem rendelkezik értékpapírokkal, mivel nem a befektetés a feladata.

A vállalkozás pénzeszközeinek aránya csökkenő tendenciát mutat, ami azt feltételezi, hogy az önkormányzat likvid pénzének egy része átalakult követelésekké, tehát papírformában már szerepel a vagyonban, de ténylegesen még nem érkezett meg. 2019- 2021-ben folyamatosan nőtt, ami a COVID időszakban jellemző volt, hisz az önkormányzatok tartalékot képeztek és több támogatást is kaptak. 2022 után csökkenés látható, ez azt feltételezi, hogy az önkormányzat

a felhalmozott pénzeszközeit beruházásokra, fejlesztésekre és a működéssel járó kiadásokra fordította.

5.8.2 Források összetétele

Úgynevezett forrásszerkezeti mutatók számszerűsíthetők a mérleg forrás oldalának adataiból. A források elemzése során meg tudjuk figyelni, hogy az eszközök milyen mértékben vannak saját forrásból és milyen hányadban vannak idegen forrásból fedezve.

5. táblázat: Nagyréde Nagyközség Önkormányzatának forrásainak összetétele (2019-2024)

(Forrás: Saját szerkesztés a Nagyréde Önkormányzati 2019-2024. évi zárszámadási alapján)

A Nagyréde Nagyközség Önkormányzatának forrásainak összetétele (2019-2024)						
Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Saját tőke aránya (%)	86,08	87,10	87,30	88,05	89,26	85,74
Céltartalékok aránya (%)	0	0	0	0	0	0
Kötelezettségek aránya (%)	0,99	0,44	0,92	0,88	1,96	2,38
Passzív időbeli elhatárolások aránya (%)	12,92	12,46	11,78	11,06	8,78	11,87

Forrásoldali mutatók

1. Saját tőke aránya mutató

A mutató megmutatja, hogy az összes forráson belül mekkora részt tesz ki a saját forrás. A vizsgált hat évben a mutató mindig 85% fölött volt ez azt jelenti, hogy az önkormányzat eszközeinek jelentős részét saját forrásból finanszírozza, tehát pénzügyileg stabil, és nem külső forrásból gazdálkodik. 2024-ben viszont enyhe csökkenés figyelhető meg, aminek az oka az lehet, hogy az önkormányzat több forrást használt fel külső forrásból, mert a kötelezettségek is növekedtek és a passzív elhatárolások aránya is emelkedett a 2024-es évben.

2. Céltartalékok aránya

A mutató kifejezi, hogy az önkormányzat összes vagyonán belül mekkora részt tesznek ki a céltartalékok. Ez az érték mind a hat évben nulla volt, mivel az önkormányzat nem képzett céltartalékot. Ez stabil működésre és kiszámítható kötelezettségvállalásra vezethető vissza.

3. Kötelezettségek aránya

A kötelezettségek aránya mutató az idegen tőke megoszlását mutatja meg, azaz, hogy az önkormányzat tevékenysége során mennyiben támaszkodik külső finanszírozásra. A mutató értéke a vizsgált években rendkívül alacsony volt ez azt feltételezi, hogy az önkormányzat nagyon kevés hitelt vagy más pénzügyi kötelezettséget vállalt. Ez egy pozitív dolog, mert alacsony az eladósodottság kockázata. 2022-2024 között emelkedés figyelhető meg, ami az aktív fejlesztési tevékenység és a pénzáramlások időbeli eltolódásának a következménye. Mivel a növekedés mértéke még mindig alacsony, ez azt mutatja, hogy az önkormányzat továbbra is stabil pénzügyileg és nincs eladósodva.

Kötelezettségek megoszlása

A kötelezettségek két részre oszlottak, rövid lejáratú kötelezettségekre, illetve hosszú lejáratú kötelezettségekre. Mind a hat évben a hosszú lejáratú kötelezettségek tették ki a legnagyobb részt.

Passzív időbeli elhatárolások aránya

A mutató megmutatja, hogy az összes forráson belül a passzív időbeli elhatárolások értéke mekkora részt tett ki. Ezek olyan források, amelyek időbeli elhatárolásból származnak. Az ingadozás azt jelzi, hogy egyes években több, máskor pedig kevesebb volt az előre megkapott, de még le nem könyvelt forrás. A változás azt jelzi, hogy az önkormányzat aktívan részt vesz pályázatokban és támogatási programokban.

5.8.3 A vagyon fedezettségének vizsgálata

A mutató az önkormányzat pénzügyi biztonságának megítélésére szolgál.

6. táblázat: Befektetett eszközök fedezete (2019-2024)

(Forrás: Saját szerkesztés a Nagyréde Önkormányzati 2019-2024.évi zárszámadási alapján)

Befektetett eszközök fedezete (2019-2024)						
Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Befektetett eszközök fedezete A (%)	0,98	0,99	1,03	1,12	1,05	0,95
Befektetett eszközök fedezete B (%)	0,99	1,00	1,03	1,12	1,06	0,96

Fontos dolog, hogy az eszközök megtérülése és a források lejáratja összhangban legyen egymással. Ebből eredően a tartósan lekötött eszközöket tartós forrásokkal kell fedezni. A két mutatónak az eredményei hasonló tendenciát mutatnak. A második megvizsgált évtől mindkét esetben növekedés látható. 2024-ben történt egy minimális csökkenés, ami azt feltételezi, hogy az önkormányzatnak rövid lejáratú forrásokat is be kellett vonnia a befektetett eszközök finanszírozásához. 2019-2024 között Nagyréde önkormányzata stabil vagyongazdálkodást mutatott. 2021-2023 közötti időszak kifejezetten kedvező volt, hiszen a hosszú távú eszközöket teljes mértékben saját és tartós források fedezték. 2024-es enyhe visszaesés nem ad okot aggodalomra, inkább a fejlesztések átmeneti hatását prezentálja, amikor még egyes beruházásoknak a finanszírozása folyamatban van.

A nettó forgótőke nagysága és alakulásának minősítése segítséget nyújthat az eszközök és források összhangjának az értékeléséhez.

7. táblázat: Nettó forgótőke értéke (2019-2024)

(Forrás: Saját szerkesztés a Nagyréde Önkormányzati 2019-2024.évi zárszámadási alapján)

Nettó forgótőke értéke (2019-2024)						
Megnevezés	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Nettó forgótőke (Ft)	269 852 308	302 853 378	360 838 091	553 727 289	378 338 095	257 728 047

A nettó forgótőke az önkormányzat fizetőképességének alakulását prezentálja, az egyik legfontosabb pénzügyi mutató. A mutató értéke mindig pozitív volt 2019-2024 között, ami a rövid távú pénzügyi biztonságot jelzi. 2019-2021 között jelentősen növekedett, ami több tényezőre vezethető vissza, hiszen növekedett a forgóeszközök értéke, a kötelezettségek alacsonyak maradtak, ennek következménye, hogy javult az önkormányzat likviditása és egy biztonságos pénzügyi helyzet alakult ki. 2022-ben egy kiugró növekedés figyelhető meg, aminek szintén több oka van, hiszen nőtt a pénzeszköz állomány, a forgóeszközök aránya ekkor volt a legmagasabb és a kötelezettségi szint pedig alacsony volt. 2023-2024 között csökkenés figyelhető meg. Ebben az időszakban a pénzeszközök aránya is csökkent, a követelések aránya nőtt. Ennek következménye, hogy a likviditás még mindig kedvező az önkormányzat számára, de már kevésbé bőséges.

5.9 SWOT elemzés

Erősségek (belső)	Gyengeségek (belső)
<p>A községben rendelkezésre áll az alapfokú ellátás, a magasabb fokú közszolgáltatások elérhetőek a szomszédos Gyöngyösön</p> <p>Kiemelkedő táji-, természeti értékek, változatos domborzat</p> <p>Pénzügyi stabilitás: magas saját tőke, minimális eladósodottság</p> <p>Alacsony kötelezettségállomány, nincs számottevő hosszú lejáratú adósság</p> <p>Pozitív nettó forgótőke mutató, jó likviditás</p>	<p>„Zsáktelepülés”, közvetlen útkapcsolat csak dél felé áll rendelkezésre</p> <p>Nem működik önálló bölcsődei intézmény</p> <p>Mezőgazdasági tevékenység során fokozott vegyszerhasználat</p> <p>Nettó forgótőke 2024-ben visszaesett, likviditási tér szűkül</p> <p>Nincs céltartalék a jövőbeni bizonytalan kötelezettségekre</p>
Lehetőségek (külső)	Veszélyek (külső)
<p>Az összekötő utak fejlesztése a szomszédos településekkel összefogva.</p> <p>A belterületi úthálózat további fejlesztése, út és járdafelújítások folytatása.</p> <p>Fiatal családok megtartása a lakóterületek, oktatási intézmények fejlesztésével.</p> <p>Értékes természeti környezet védelme, szőlőterületek, gyümölcsösök megőrzése, kiemelt védelme</p> <p>EU-s és hazai pályázati források bevonása (pl. energetika, turizmus)</p>	<p>A településről kivezető két út forgalmi terhelése tovább növekedhet, amely jelentős zavaró tényezővel járhat a lakosság számára</p> <p>Lakosságszám csökkenése az adóbevétel csökkenésével jár együtt.</p> <p>Környezetszennyezés alakulhat ki a vegyszerhasználat miatt</p> <p>Támogatások csökkenése, EU-s és állami források mérséklődése</p>

A SWOT táblázat célja, hogy feltárjuk, hogy a falunak milyen erősségei, gyengeségei, lehetőségei, illetve veszélyei vannak. Az elemzés megfelelően prezentálja, hogy Nagyréde önkormányzata kiváló természeti és kulturális adottságokkal rendelkezik és stabil pénzügyi háttérrel. A legnagyobb erőssége a magas saját tőkében és az alacsony eladósodottságban rejlik, ez biztonságos működést tesz lehetővé. Azonban a 2024-es mutatószámok adataiból arra lehet következtetni, hogy a likviditási mozgástér csökkenhet, és a jövőben a pályázati források és a helyi gazdaság fellendítése kulcsfontosságú szerepet tölthet be.

6. Következtetések, javaslatok

Úgy gondolom, hogy a tanulmányaim során, elméleti szinten volt lehetőségem arra, hogy belelássak abba, hogy miként működik egy önkormányzat, de a gyakorlattal mélyítettem és bővítettem ezt a tudásomat. Véleményem szerint ez egy felettébb izgalmas és érdekes terület, mivel teljesen más számviteli szabályok alapján működik, mint egy hagyományos vállalkozás, ezáltal sok új dolgot is megtanulhattam. A költségvetés megtervezése volt a számomra legizgalmasabb része a gyakorlatomnak, hiszen ennél a pontnál nagyon sok mindent figyelembe kell venni. Eddigi tanulmányaim során gyakorlati szinten nem láthattam bele abba, hogy egy önkormányzatnál ez hogyan is működik, de most már tudom ennek a folyamatnak is a menetét, illetve azt, hogy miért is játszik ez fontos szerepet az intézmény életében.

A következőkben szeretnék visszacsatolni a céljaimra és hipotéziseimre.

C1: Megvizsgálom, hogy hogyan működik az államháztartás rendszere Magyarországon, és ezen belül milyen szerepet töltenek be az önkormányzatok.

Az államháztartás rendszerében Az önkormányzatok közfeladatok ellátásában és a helyi közszolgáltatások biztosításában játszanak kulcsszerepet az államháztartás rendszerében. Nagyréde szépen mutatja, hogy az önkormányzati alrendszer biztonságosan működik, saját forrásaira támaszkodva képes fenntartani pénzügyi helyzetét.

C2: A nagyrédei önkormányzat gazdálkodási gyakorlatának elemzése: bevételi források, kiadási szerkezet, adóztatási rendszer.

Magas saját tőke és az alacsony kötelezettség jellemzi a nagyrédei önkormányzat gazdálkodását. Bevételi szerkezete stabil, illetve a helyi adóbevételek garantálják a működés és a fejlesztések pénzügyi alapját.

C3: A helyi adópolitika hatásának feltárása az önkormányzati költségvetésre és lakosságra.

A helyi adópolitika eredményesen támogatja az önkormányzat költségvetési stabilitását, eközben a lakosságnak nem okoz túlzott terhet. A bevételek közvetlenül érvényesülnek a közszolgáltatások fenntartásában és fejlesztésében is.

C4: A közszolgáltatások finanszírozásának vizsgálata és hatékonyságának értékelése.

A közszolgáltatások finanszírozása stabil és eredményes, a források fedezik a működési költségeket. A szolgáltatások hosszú távú fejlesztéséhez azonban további forrásbevonás szükséges lehet, mint például pályázatok.

H1: A nagyrédei önkormányzat bevételeinek jelentős részét a helyi iparüzési adó teszi ki, amely meghatározó szerepet játszik a település költségvetési egyensúlyának fenntartásában.

A saját tőke aránya az elemzett évek alatt végig 85–89% között mozgott, ami biztonságos, saját bevételi alapokra utal. Az önkormányzat hitel nélkül funkcionál, így meghatározó szerepet játszanak a helyi adók ezek közül is különösen az iparüzési adó a pénzügyi egyensúly megtartásában.

H2: A helyi lakosság körében az adózási hajlandóság pozitív összefüggést mutat a közszolgáltatások minőségével és elérhetőségével.

A közszolgáltatások biztonságos finanszírozása és a pozitív likviditás azt prezentálja, hogy a lakosság adózási fegyelmezettsége jó, amit a szolgáltatások fenntartása és fejlesztése ösztönöz. A költségvetésben nem található megszorítás vagy eladósodás.

H3: A nagyrédei önkormányzat által fenntartott költségvetési szervek (például óvoda, gondozási központ) működése pénzügyileg stabil, azonban fejlesztésük további forrásbevonást igényelne.

A működés stabil, amit pozitív forgótőke, alacsony kötelezettség mutat, ugyanakkor a 2023–2024-es forgótőke-csökkenés azt jelzi, hogy a fejlesztések forrásigényesek, és a jövőben külső támogatásokra is szükség lehet, mint például pályázatok, támogatások.

Véleményem szerint a falu kitörési pontja a rendkívül jó környezeti adottságokban rejlik. Számos szőlő ültetvényrel rendelkezik, ezáltal úgy gondolom, hogy ha a borászatot fellendítenék, akkor az kiváló hatással lenne a település fejlődésére. Ehhez kapcsolódó rendezvényeket is lehetne tartani, mint például borkóstoló, és pincetúrákat is lehetne szervezni a látogatók számára. A helyi mezőgazdaságnak a fejlesztése és fellendítése szintén kiemelkedően pozitív hatással lenne a község számára. Valamint a hűtőház fejlesztése is szintén jó hatással lenne a falura, hiszen ezáltal új munkahelyek jönnének létre, másrészt a gazdaságban is nagy szerepet játszana.

Meglátásom alapján, ha az általam felsorolt fejlesztések végrehajtásra kerülnének, akkor a lakosság létszáma is növekedhetne.

7. Összefoglalás

A szakdolgozatom témájaként a Nagyréde Nagyközség Önkormányzatának a gazdálkodásának bemutatását választottam. A szakirodalmi című fejezetben elsőként az államháztartás rendszerét mutattam be, hogy milyen a közgazdaságtana, hogyan is működik Magyarországon, illetve, hogy milyen alrendszerei vannak. Kitértem arra is, hogy honnan származik a bevétel, valamint milyen kiadásai lehetnek. A következő fő fejezetem az önkormányzatok feladatairól és finanszírozásáról szól. Itt kifejtettem azt is, hogy hogyan működik a helyi adózás, milyen adónemek vannak, ezeket mi alapján szabják ki és meddig kell az adófizetőnek megtéríteni. Az anyag és módszertan részben bemutattam a beszámoló elemzési részét, azt, hogy a számviteli adatok milyen jelentőséggel bírnak, milyen területeket lehet velük elemezni és hogy ezek az értékek mire világítanak rá. Az elemzés fejezetben először is bemutattam az önkormányzatot, annak szervezeti felépítését, valamint azt is kifejtettem, hogy milyen saját tapasztalatokkal gazdagodtam a gyakorlatom során. Az önkormányzat saját adózását is prezentáltam, továbbá, hogy milyen költségvetési szervekkel rendelkezik, az óvodával és a gondozási központtal. Kifejtettem, hogy ezek az intézmények, hogyan működnek és milyen feladatokat kell ellátniuk. Ezeket követően a konkrét elemzés következett, ami számomra a dolgozatom legbeszédesebb része, mivel, itt konkrét számításokkal is be tudtam bizonyítani, hogy az önkormányzat megfelelően működik. Elemeztem az önkormányzat pénzügyi és vagyoni fedezettségét, illetve figyelembe vettem az eszközök és források összetételét is a 2019-es évektől egészen 2024-ig. Jól látható az elemzésemben, hogy a COVID időszak sem okozott problémát az intézménynek az általam vizsgált aspektusok alapján. Az általam készített SWOT elemzésben azt illusztráltam, hogy a településnek milyen erősségei, illetve gyengeségei vannak, valamint, hogy ezekből milyen lehetőségek és veszélyek származhatnak. A dolgozatom megfelelően illusztrálja, hogy az önkormányzat kiválóan működik, és amit lehet azt próbálnak pályázati forrásból finanszírozni. A legutolsó fejezetben a következtetéseimet fejtettem ki, illetve, hogy én miben látom a falu kitörési pontját, mi szükséges ahhoz, hogy a település még jobban felvirágozhasson.

8. Irodalomjegyzék

1. Anon., dátum nélk. *Wolters Kluwer*. [Online]
Available at: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99000100.tv>
[Hozzáférés dátuma: 26 05 2025].
2. Balázs, I. és mtsai., 2016. *Közigazgatási jog I.*, Budapest: Wolters Kluwer Kft..
3. Balla, Z., 2023. *A közigazgatás alapintézményei*, Budapest: Akadémiai Kiadó.
4. Benczes, I. & Kutasi, G., 2010. *Költségvetési pénzügyek*, Budapest: Akadémiai Kiadó.
5. Boros, A., Juhász, P., Lantos, O. & Tátrai, T., 2019. *A közbeszerzés alapjai*. hely nélk.: Wolters Kluwer Hungary Kft..
6. Dobos, A. és mtsai., 2020. *Társadalmi normák az egészségügyben I.*, Budapest: Akadémiai Kiadó.
7. Domokos, L., 2019. *ELLENŐRZÉS – A FENNTARTHATÓ KORMÁNYZÁS ESZKÖZE*, Budapest: Akadémiai Kiadó.
8. Eurostat, 2024. [Online]
Available at: <https://ec.europa.eu/eurostat>
9. Eurostat, 2025. *Eurostat*. [Online]
Available at:
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/gov_10a_main_custom_16886872/default/bar?lang=en
[Hozzáférés dátuma: 28 05 2025].
10. Eurostat, 2025. *Eurostat*. [Online]
Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Government_finance_statistics
[Hozzáférés dátuma: 28 05 2025].
11. Fodor, J., 2020. *Nagyréde*. [Online]
Available at: <https://nagyrede.hu/ujratervezes-egy-biztos-sok-a-bizonytalansag/>
[Hozzáférés dátuma: 26 05 2025].

12. Fülöp, K. & Hutkai, Z., 2016. *Államháztartási, közpénzügyi és gazdálkodási ismeretek*, hely nélk.: NKE.
13. Halász, Z. & Klicsu, L., 2023. *Költségvetési jog*, Budapest: Wolters Kluwer Hungary Kft..
14. Hetesi, E. & Veres, Z., 2016. *Nonbusiness marketing*. 2016 szerk. Budapest: Akadémiai Kiadó.
15. Jogszabálytár, N., 2011. *Nemzeti Jogszabálytár*. [Online]
Available at: <https://njt.hu/jogszabaly/1990-100-00-00.43>
[Hozzáférés dátuma: 21 08 2025].
16. Jogszabálytár, N., 2015. *Nemzeti Jogszabálytár*. [Online]
Available at: <https://or.njt.hu/eli/729095/r/2015/19>
[Hozzáférés dátuma: 26 05 2025].
17. Jogszabálytár, N., 2023. *Nemzeti Jogszabálytár*. [Online]
Available at: https://or.njt.hu/download/758/resources/EJR_43698561-7._mell_klet.pdf
[Hozzáférés dátuma: 26 05 2025].
18. Jogszabálytár, N., 2024. *Nemzeti Jogszabálytár*. [Online]
Available at: <https://or.njt.hu/eli/729095/r/2024/10>
[Hozzáférés dátuma: 21 08 2025].
19. Keynes, J. M., 1936. *The General Theory of Employment, Interest and Money*. hely nélk.: Macmillan Cambridge University Press.
20. Koós, A., 2025. *Pénzcentrum*. [Online]
Available at: https://www.penzcentrum.hu/utazas/20250206/uj-adokat-vezettek-be-magyarorszagon-2025-ben-mar-ezert-is-fizetni-kell-videken-itt-a-friss-lista-1174133?fbclid=IwY2xjawIRbsRleHRuA2FlbQIxMAABHeaVBXdQ9LeRWLJdIbtX_Mtzvu75F4fqZPR_4JQE6VqCyZ--dyV0SsgSAhQ_aem_UEVIES
[Hozzáférés dátuma: 26 05 2025].
21. Kormányportál, dátum nélk. *Kormányportál*. [Online]
Available at: <https://2010-2014.kormany.hu/hu/mo/a-koltsegvetes>
[Hozzáférés dátuma: 08 december 2024].

22. Kovácsikné Groszmanek, K., 2018. *Nagyréde*. [Online]
Available at: https://nagyrede.hu/wp-content/uploads/2019/11/szervezeti_es_mukodesi_szabalyzat_2018.pdf
[Hozzáférés dátuma: 21 08 2025].
23. KSH, 2023. *KSH*. [Online]
Available at: <https://www.ksh.hu/kormanyzati-penzugyek>
24. Lakatos, M., 2025. *Adózás I.* 2025 szerk. Budapest: Akadémiai Kiadó.
25. Lentner, C., 2013. *Közpénzügyek és államháztartástan*. Budapest: Nemzeti Közzolgálati Egyetem.
26. Lentner, C., 2015. *KÖZIGAZGATÁSI SZAKVIZSGA*. Budapest: NK zolgáltató Nonprofit Kft..
27. Misz, J. & Tömpe, F., 2007. *KÖZGAZDASÁGTAN II.*, Debrecen: Debreceni Egyetem Agrár- és Műszaki Tudományok Centruma.
28. MNB, 2024. *Költségvetési jelentés*. [Online]
Available at: <https://www.mnb.hu/letoltes/koltsegvetesi-jelentes-feleves-jelentes-2024.pdf>
29. Nyikos, G., 2022. *Fenntartható finanszírozás és fejlesztés*, Budapest: Akadémiai Kiadó.
30. OECD, 2019. *OECD*. [Online]
Available at: <https://www.oecd.org/en/data/indicators/general-government-revenue.html%20Az>
[Hozzáférés dátuma: 12 01 2025].
31. OFILAC, 2009. *OFILAC*. [Online]
Available at: <https://www.cepal.org/ofilac/en/public-expenditure>
[Hozzáférés dátuma: 26 05 2025].
32. PénzmúzeumPédia, 2022. *PénzmúzeumPédia*. [Online]
Available at: <https://penzmuzeumpedia.hu/netto-finanszirozasi-kepesseg-igeny/>
[Hozzáférés dátuma: 08 december 2024].

33. Prigozsin, V. L., 2019. *Atlantis Press*. [Online]
Available at: <https://www.atlantis-press.com/proceedings/hssnpp-19/125913518>
[Hozzáférés dátuma: 26 05 2025].
34. Rosen, H. S., 2004. *Springer Nature Link*. [Online]
Available at: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-0-306-47828-4_21
[Hozzáférés dátuma: 26 05 2025].
35. Speigelné Szabó, M., 2008. *Államháztartás rendszere*, Budapest: Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet.
36. Szamkó, J., 2019. *Költségvetési szervek gazdálkodása és pénzügyei*. Budapest: Wolters Kluwer Kft..
37. Szamkó, J. & Sándorné Új, É., 2017. *Segédlet az államháztartási könyvviteli szolgáltatást végzők továbbképzéséhez*. Budapest: Wolters Kluwer Hungary Kft..
38. Vargha, É., 2017. *Az önkormányzatok és a Magyar Államkincstár kapcsolata I.* hely nélkül.: ismeretlen szerző
39. Vigvári, A., 2017. *PÉNZÜGY(RENDSZER)TAN*, Budapest: Akadémiai Kiadó.

9. Ábrajegyzék

1. ábra: Az államháztartás felépítése	6
2. ábra: Államháztartás bevétele 2024-ben	13
3. ábra: Önkormányzat vagyona	19
4. ábra: Az intézmény szerkezeti ábrája.....	36

10. Táblázatjegyzék

1. táblázat: Államháztartás bevételeinek, kiadásainak aránya a GDP-hez képest 2024-ben..	14
2. táblázat: Nagyréde Nagyközség Önkormányzatának eszközeinek összetétele	37
3. táblázat: Befektetett eszközök megoszlása (2019-2024).....	39
4. táblázat: Forgóeszközök arányának változása (2019-2024).....	40
5. táblázat: Nagyréde Nagyközség Önkormányzatának forrásainak összetétele (2019-2024)	41
6. táblázat: Befektetett eszközök fedezete (2019-2024).....	42
7. táblázat: Nettó forgótőke értéke (2019-2024).....	43

11. Mellékletek

1. számú melléklet: Nagyréde Nagyközség Önkormányzatának mérlege (2019-2024)

(Forrás: Saját szerkesztés a mérleg adatai alapján)

A Nagyréde Nagyközség Önkormányzatának mérlege (2019-2024)							
ESZKÖZÖK							
Tétel megnevezése		2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
A	BEFEKTETETT ESZKÖZÖK	2 061 455 717	2 070 097 912	2 086 337 157	2 086 068 382	2 127 088 298	2 239 075 291
I.	Immateriális javak	0	0	0	0	0	0
II.	Tárgyi eszközök	1 931 048 918	1 944 536 297	1 962 095 144	1 966 747 748	2 011 197 985	2 121 136 219
III.	Befektetett pénzügyi eszközök	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000
IV.	Koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök	130 156 799	125 311 615	123 992 013	119 070 634	115 640 313	117 689 072
B	FORGÓESZKÖZÖK	278 164 928	303 333 576	362 462 989	554 930 603	385 820 102	263 931 267
I.	Készletek	604 322	903 651	774 006	383 591	2 135 889	2 047 583
II.	Követelések	34 800 070	30 258 268	19 123 771	111 765 939	94 620 262	101 085 526
III.	Értékpapírok	0	0	0	0	0	0
IV.	Pénzeszközök	242 760 536	272 171 657	342 565 212	442 781 073	289 063 951	160 798 158
C	EGYÉB SAJÁTOS ESZKÖZÖLD. ELSZÁMOLÁS	7 441 881	-1 658 000	9 025 210	-2 273 950	311 000	285 000
D	AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	0	0	0	0	0	0
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN		2 347 062 526	2 371 773 488	2 457 825 356	2 638 725 035	2 513 219 400	2 503 291 558
FORRÁSOK							
Tétel megnevezés		2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
D	SAJÁT TŐKE	2 020 395 240	2 065 706 275	2 145 684 213	2 323 356 913	2 243 235 315	2 146 272 837
E	CÉLTARTALÉKOK	0	0	0	0	0	0
F	KÖTELEZETTSÉGEK	23 377 107	10 516 785	22 507 920	23 444 115	49 271 467	59 698 158
II.	Hosszú lejáratú kötelezettségek	13 641 703	8 509 008	8 801 311	12 423 986	10 414 180	13 165 258
III.	Rövid lejáratú kötelezettségek	8 312 620	480 198	1 624 898	1 203 314	7 482 007	6 203 220
G	PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	303 290 179	295 550 428	289 633 223	291 924 007	220 712 618	297 320 563
FORRÁSOK ÖSSZESEN		2 347 062 526	2 371 773 488	2 457 825 356	2 638 725 035	2 513 219 400	2 503 291 558

NYILATKOZAT

a szakdolgozatnyilvános hozzáféréseiről és eredetiségéről

A hallgató neve: FEHER KOLITA ÁGNES
A Hallgató Neptun kódja: ZJBH39
A dolgozat címe: VAGYRÉDE NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK 2019-2024
A megjelenés éve: 2025 KÖZÖTTI GAZDÁLKODÁSA
A konzulens intézetének neve: VIDÉKFEJLESZTÉS ÉS FELTARTHATÓ GAZDASÁGI INTÉZET
A konzulens tanszékének a neve: BEFEKTETÉSI, PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITELI TANSZÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem. Továbbá kijelentem, hogy a dolgozat elkészítése során alkalmazott mesterséges intelligencia-eszközök (pl. szöveggenerálás, nyelvi javítás, fordítás, adatelemzés) használata nem helyettesítette a saját kutatási és alkotói munkámat, azok alkalmazását a források között vagy a módszertani részben feltüntettem, és a szakmai-etikai elvárásoknak megfelelően jártam el.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: Gyöngyös év 10 hó 30 nap

Feher Kolita
Hallgató aláírása

NYILATKOZAT

Fehér Lolita Ágnes (hallgató Neptun azonosítója: ZJBH39) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem

Kelt: 2025 év 10 hó 20 nap

Dr. Szőke Brigitta
belső konzulens

Hallgatók, doktoranduszok nyilatkozata mesterséges intelligencia (MI) alkalmazásáról

1. Általános adatok

Hallgató neve:	FEHÉR LORITA ÁGNES
Neptun-kódja:	ZJBH39
Képzési szint (a megfelelőt jelölje X-szel):	☒ BSc/BA ☐ MSc/MA ☐ Doktori (PhD) ☐ Egyéb: .....
Tantárgy neve/kódja*:	SZAKDOLGOZAT - KÉSZÍTÉS 2 AGELGOTEN
A munka címe:	LAGYREDE LAGYKÖZSEG ÖNKORHANYZATÁNAK 2019-2024 KÖZÖTTI GAZDALKODÁSA

* doktori értekezés esetén nem kitöltendő

2. Nyilatkozat az MI használatáról

Alulírott, etikai felelősségem teljes tudatában az alábbi nyilatkozatot teszem:

(Kérjük, válasszon egyet az alábbi lehetőségek közül!)

- A) Nem alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.
(Amennyiben ezt jelölte, a további táblázatok kitöltése nem szükséges.)
- B) Alkalmaztam mesterséges intelligencia rendszert vagy szolgáltatást.
(Kérjük, töltsse ki a vonatkozó táblázatokat!)

3. A mesterséges intelligencia használatának részletezése

I. TÁBLÁZAT: Asszisztensi vagy kisebb mértékű felhasználás (pl. fordítás, nyelvi korrekció, ötletelés stb.)

(Ezen felhasználások esetében a konkrét promptok és válaszok csatolása nem szükséges.)

A felhasználás célja	Alkalmazott MI-eszköz neve és verziója	Érintett rész (ha nem a szöveg egészére vonatkozik)
<ul style="list-style-type: none"> - SZINONIMÁK KERESÉSE - ÖTLETELÉS - FORDÍTÁS - NYELVI KORREKTÚRA - SZAKMAI KIFEJEZÉSEK - SZAKSZERŰ HASZNÁLATA 	CHAT GPT - 5	

II. TÁBLÁZAT: Jelentős tartalmi hozzájárulás (pl. egy teljes ábra vagy egy hosszabb szövegrész generálása)

(Ezekben az esetekben a felhasznált kulcsfontosságú promptok és az MI által adott nyers válaszok dokumentálása és a munka mellékletében való csatolása szükséges.)

A felhasználás célja	Alkalmazott eszköz verziója, elérhetősége	MI-neve,	Az érintett fejezet / ábra / táblázat pontos sorszáma	A prompt-naplót tartalmazó melléklet bejegyzésének sorszáma

3/A. Oktató által előírt kiegészítő szabályok (ha vannak)

Amennyiben az adott tantárgy oktatója vagy témavezetője az MI-eszközök használatára vonatkozóan külön szabályokat vagy elvárásokat határozott meg, kérjük, az alábbi mezőben foglalja össze ezeket:

Pl. az MI használatának tilalma bizonyos feladattípusokra; csak konkrét eszköz használata engedélyezett; eltérő hivatkozási elvárások; dokumentációs forma stb.

Oktató vagy témavezető által előírt szabályok:

.....
.....
.....
.....

4. Minden hallgatóra vonatkozó nyilatkozat:

Kijelentem, hogy az MI által esetlegesen generált tartalmakat minden esetben kritikailag felülvizsgáltam, szerkesztettem és a munkába illesztettem. A leadott munka minden eleméért, annak eredetiségéért és tudományos helytállóságáért teljes körű felelősséget vállalok. Tudomásul veszem, hogy a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem a benyújtott munkát mesterséges intelligencia detektorral ellenőrizheti, és eljárást kezdeményezhet, amennyiben a nyilatkozatom valótlan vagy hiányos.

Kelt: GYÖNGYÖS....., 2025. ....10... hó 29... nap

.....
Fénel Kovács

Hallgató aláírása

.....
Dr. Soltész Balázs

Konzulens/Témavezető aláírása